Пралетары ўсіх краін, яднайцеся!

Камуністычная партыя (бальшэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 127 (6703) | 3 чэрвеня 1940 г., панядзелак | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

Паведамленне штаба Ленінградскай ваеннай акругі.
Напярэдадні дэкады беларускага мастацтва ў Маскве. Мастацтва Совецкай Беларусі.
Прыём ваеннага міністра Латвіі генерала Беркіс тав. Молатавым В. М.
Абмен граматамі аб ратыфікацыі совецка-югаслаўскага гандлёвага дагавора ў Белградзе.
ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ: А. Карпусонак — [illegible]. Ф. Папоў — Навядзем парадак у захоўванні камсамольскіх дакументаў.
АРТЫКУЛЫ: Б. Кочараў — Рэзервы мясной і малочнай прамысловасці БССР. І. Елісееў — Як я здабыў 69 тысяч торфацэглін за змену.
В. Фрыд — Турэцкі раён на выстаўцы.
Н. Васільеў — Ваенныя прыгатаванні на Блізкім Усходзе.
ЗА РУБЯЖОМ: Дзённік ваенных дзеянняў на 1 чэрвеня.
[illegible] эвакуацыі англійскіх войск з Фландрыі.
[illegible] газета аб далейшых ваенных планах германскай арміі.
Італьянскі друк аб [illegible] саюзных войск.
Зводка германскага камандавання.
Германскія паведамленні.
Паведамленні саюзнікаў.

Своечасова выканаць план ссялення хутароў!

Выконваючы гістарычныя рашэнні XVIII з'езда ВКП(б) і Майскага (1939 г.) пленума ЦК ВКП(б), бальшэвікі Беларусі правялі велізарную работу па ўмацаванню грамадскай гаспадаркі калгасаў. Адным з важных участкаў барацьбы за рэалізацыю рашэнняў Майскага пленума з'явілася праведзеная ў Беларусі работа па ссяленню хутароў у калгасныя паселішчы. Гэта работа садзейнічала далейшаму ўмацаванню грамадскай гаспадаркі калгасаў.

Кожны калгаснік добра ведае, якой сур'ёзнай перашкодай ва ўмацаванні грамадскай гаспадаркі калгасаў з'яўляюцца хутарскія сядзібы. Калгаснікі, якія пражывалі на хутарах, часта замыкаліся ў сваёй уласнай гаспадарцы, былі адарваны ад грамадскага жыцця, зусім недастаткова ўдзельнічалі ў калгаснай вытворчасці. Хутары сур'ёзна перашкаджалі правільнай арганізацыі працы, увядзенню севаабаротаў, стрымлівалі калектывізацыю аднаасобнікаў, тармазілі механізацыю сельскай гаспадаркі.

Ворагі народа — трацкісцка-бухарынскае і буржуазна-нацыяналістычнае ахвосце, якое ў свой час арудвала ў Беларусі, зрабіла ўсё, што было ў яго сілах, каб насадзіць і захаваць хутары, разлічваючы на адраджэнне кулацкіх гаспадарак.

Партыя бальшэвікоў выкрыла і разграміла ворагаў народа. Стаўка іх аказалася бітай. Мерапрыемствы партыі і Ўрада па ссяленню хутароў знайшлі гарачае падтрыманне шырокіх мас калгаснікаў, якія кроўна зацікаўлены ў далейшым умацаванні калгасаў.

У справаздачным дакладзе Цэнтральнага Камітэта на XVIII з'ездзе КП(б)Б сакратар ЦК тав. Панамарэнка прывёў яркія факты і лічбы аб праведзенай рабоце па ссяленню хутароў. У 1938 годзе ў Беларусі было 177 тысяч хутароў. Да XVII з'езда КП(б)Б ссяленне хутароў усяляк затрымлівалася. Пасля XVII з'езда з ліпеня па снежань 1938 года было ссялена звыш 20 тысяч хутароў.

Аднак і такія тэмпы з'явіліся яўна недастатковымі. ЦК ВКП(б) і асабіста таварыш Сталін указалі на недахопы, дапамаглі палітычна вострa ацаніць недапушчальнасць далейшага зацягвання ссялення хутароў і патрабавалі правесці ссяленне ўсіх хутароў у бліжэйшыя два годы. Быў устаноўлен план ссялення: на 1939 год — 90 тысяч і на 1940 год — 44 тысячы хутарскіх гаспадарак.

На аснове ажыццяўлення гэтых указанняў таварыша Сталіна за лета і восень 1939 года было ссялена ў калгасныя цэнтры і поўнасцю адбудавана 110 тысяч гаспадарак — на 20 тысяч больш зацверджанага плана. Замест раскіданых хутароў выраслі новыя ўпарадкаваныя паселішчы з прыгожымі дамамі, з культурна-бытавымі ўстановамі.

Ссялена ў калгасныя паселішчы 110 тысяч двароў! Такая гіганцкая работа праведзена за адно толькі лета. Ужо сам па сабе гэты факт гаворыць аб вельмі многім. Ён паказвае, як вяліка сіла калгаснага ладу, на якія цудоўныя справы здольна совецкае сялянства, якое горача любіць сваю радзіму, да канца верыць і аддана роднай партыі бальшэвікоў і вялікаму Сталіну.

Толькі партыя бальшэвікоў, партыя Леніна—Сталіна здольна так згуртоўваць масы, натхняць іх на працоўныя подзвігі. Праведзеная ў мінулым годзе работа па ссяленню хутароў набывае велізарнае палітычнае значэнне, бо, як адзначана ў рэзалюцыі XVIII з'езда КП(б)Б, «гэтым самым ліквідавана сур'ёзнейшая перашкода ў справе ўмацавання грамадскай гаспадаркі калгасаў і створаны сур'ёзныя прадпасылкі для далейшага ўмацавання калгасаў».

Зроблена вялікая справа. Але работа па ссяленню хутароў у нашай рэспубліцы далёка не закончана. У 1940 годзе засталося ссяліць 44 тысячы хутароў, прычым, згодна пастановы СНК СССР і ЦК ВКП(б), гэта работа поўнасцю павінна быць закончана да 1 верасня 1940 года.

Такім чынам наступіў рашаючы час для завяршэння работы па ссяленню хутароў у калгасныя паселішчы. Ад бальшэвікоў Беларусі патрабуецца ўпорная работа. Трэба поўнасцю выкарыстаць набыты ў мінулым годзе вопыт. Трэба зрабіць усё неабходнае, каб закончыць ссяленне да пачатку ўборачных работ.

Ці робіцца ў нас усё для таго, каб ва ўсіх раёнах своечасова закончыць ссяленне хутароў? Факты паказваюць, што ў некаторых раёнах рэспублікі партыйныя і совецкія арганізацыі нездавальняюча кіруюць гэтым адказнейшым участкам работы.

Ад бальшэвікоў Віцебскай вобласці патрабуецца асабліва чоткая, аператыўная работа, бо Віцебская вобласць у першую чаргу вырашае поспех гэтай справы. Дастаткова сказаць, што з 44 тысяч хутарскіх гаспадарак, якія павінны быць ссялены, 30 тысяч прыпадае на Віцебскую вобласць. План ссялення па вобласці на 1 чэрвеня выканан на 41,3 проц. 3 ссяленых двароў адбудавана 16,5 проц. Мехаўскі, Віцебскі, Ушацкі, Дубровенскі раёны выканалі план ссялення толькі ад 25 да 33 проц. У некаторых раёнах дапушчан разрыў паміж ссяленнем і адбудовай. Напрыклад, Асвейскі раён поўнасцю выканаў план ссялення, а толькі адна пятая частка ссяленых двароў адбудавана. У Дрысенскім раёне план ссялення выканан на 71,5 проц., а план адбудовы ссяленых хутароў — толькі на 7,1 проц. Прыкладна такі-ж разрыў дапушчан у Суражскім, Сенненскім, Расонскім і некаторых іншых раёнах.

Зусім нічога не робіцца па ссяленню хутароў у Гомельскай вобласці. Па Магілёўскай вобласці план ссялення выканан толькі на 19,8 проц., а план адбудовы — на 12,1 проц. Па Мінскай вобласці зроблена яшчэ менш.

У многіх раёнах, дзе аб'ём работы па ссяленню зусім нязначны, не толькі не закончана гэта справа, але фактычна ссяленнем ніхто не займаецца. Тут, відаць, разважаюць, што, моў, хутароў у нас асталося няшмат і няма чаго асабліва спяшацца. Няма чаго і даказваць, што такія настроі шкодныя, і з імі трэба рашуча змагацца.

У нас ёсць усё неабходнае для таго, каб своечасова і поўнасцю выканаць план ссялення і адбудовы хутароў. Партыя і Ўрад аказваюць ссяляючымся калгаснікам велізарную дапамогу крэдытамі, будаўнічымі матэрыяламі. Гэту дапамогу трэба поўнасцю і рацыянальна выкарыстаць. Астаецца толькі па-бальшэвіцку папрацаваць, поўнасцю выкарыстаць усе мясцовыя рэсурсы, правільна арганізаваць і расставіць людзей.

Учора ў «Звяздзе» была змешчана карэспандэнцыя аб ходзе ссялення хутароў у Лёзнянскім раёне. Аб'ём работы тут вялікі: трэба ссяліць у гэтым годзе больш 5 тысяч двароў. Перадавыя калгасы, як напрыклад сельгасарцелі Сутоцкага, Касціеўскага, Выдрэйскага сельсоветаў, ужо ссялілі больш палавіны хутароў. Усяго па раёну ссялена ў калгасныя паселішчы 1736 двароў і адбудавана 536. Аднак гэтыя лічбы ідуць за лік невялікай колькасці калгасаў. Разам з тым у некаторых калгасах (імені Карла Маркса, імені Чапаева, імені Сталіна Крынкаўскага сельсовета, у калгасах Уноўскага сельсовета) ссяленне ідзе яўна маруднымі тэмпамі. Гэтыя калгасы не забяспечылі сябе неабходнымі матэрыяламі, дрэнна працуюць будаўнічыя брыгады. Усё гэта паказвае, што вопыт перадавых калгасаў па ссяленню хутароў не пераносіцца ва ўсе астатнія сельгасарцелі, што партыйныя і совецкія арганізацыі мала звяртаюць увагі на тыя калгасы, якія адчуваюць асаблівую патрэбу ў дапамозе і кіраўніцтве.

Тэмпы ссялення хутароў павінны быць рэзка ўзняты. Разам з гэтым трэба пазбегнуць паўтарэння мінулагодняй практыкі, калі ў многіх калгасах быў дапушчан разрыў паміж ссяленнем і адбудовай. Поўнасцю і своечасова завяршым работу па ссяленню хутароў! Гэтым самым мы яшчэ больш умацуем грамадскую гаспадарку калгасаў.

Памяці Я. М. Свердлова

ТУРУХАНСК, 1 чэрвеня. (ТАСС). 4 чэрвеня спаўняецца 55 год з дня нараджэння Якава Міхайлавіча Свердлова. Працоўныя Туруханскага раёна, куды быў саслан царскім урадам Я. М. Свердлоў, рыхтуюцца адзначыць гэтую дату.

У Дом-музей імені Свердлова прыходзіць многа наведвальнікаў. Яны знаёмяцца з матэрыяламі, якія ілюстроўваюць жыццё і рэвалюцыйную дзейнасць выдатнага кіраўніка бальшэвіцкай партыі, совецкага ўрада.

Прапагандысты, агітатары праводзяць гутаркі аб жыцці палкага рэвалюцыянера Я. М. Свердлова. 4 чэрвеня ў Туруханску адбудзецца жалобнае пасяджэнне партыйных, совецкіх і грамадскіх арганізацый раёна, прысвечанае памяці Я. М. Свердлова.

Прыём ваеннага міністра Латвіі генерала Беркіс тав. Молатавым В. М.

Учора Старшыня Соўнаркома Саюза ССР тав. Молатаў В. М. прыняў ваеннага міністра Латвіі генерала Беркіс. Пры прыёме прысутнічаў латвійскі пасланнік у Маскве п. Коціньш.

Новыя рэкорды

ЛЮБАНЬ, 1 чэрвеня. (Кар. «Звязды»). З быстрынёй маланкі абляцела калгасы раёна вестка аб рэкордзе Пятра Брагінца. Сёння на балотах грабары працавалі па метаду тав. Брагінца. Зараз падвядзены вынікі. Калгаснік сельгасарцелі «Звязда» Іосіф Спяпанавіч Тарахові за змену выкінуў 92 кубаметры торфамасы, выканаўшы дзённую норму на 1.450 проц. Ульяна Верабей з калгаса «Новы шлях» устанавіла новы рэкорд для жанчын. За 8 гадзін яна выкінула 43 кубаметры торфамасы—шэсць норм.

66,4 кубаметра калектара пракапаў за 9 гадзін калгаснік сельгасарцелі «Пражэктар» тав. Мацкевіч.

А. МАТУСЕВІЧ.

НАПЯРЭДАДНІ ДЭКАДЫ БЕЛАРУСКАГА МАСТАЦТВА Ў МАСКВЕ

Гутарка з начальнікам Упраўлення па справах мастацтваў пры СНК БССР тав. Озірскім

[illegible]

МАСКОЎСКІ ДРУК АБ ДЭКАДЗЕ БЕЛАРУСКАГА МАСТАЦТВА.

МАСТАЦТВА СОВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

[illegible]

ГРАМАДСКІ ПРАГЛЯД СПЕКТАКЛЯ „АПОШНІЯ“

[illegible]

П. КАВАЛЕЎ.
Н. ГАСМАН.

ПАВЕДАМЛЕННЕ ШТАБА ЛЕНІНГРАДСКАЙ ВАЕННАЙ АКРУГІ

У Фінляндыі афіцыйна аб'яўлена, што фінскія страты ў час фінска-совецкага канфлікта склалі 66.406 чалавек, у тым ліку 2.594 афіцэры, 11.564 унтэр-афіцэры і 52.248 салдат. Забіта — 19.576 чалавек, прапала без вестак — 3.263, ранена—43 з палавінай тысячы чалавек. Па думцы фінаў, асабліва вялікі былі страты за апошні тыдзень вайны, у час бою на Карэльскім перашэйку і на паўночны захад ад Ладажскага возера.

Штаб Ленінградскай ваеннай акругі лічыць сваім абавязкам заявіць, што прыведзеныя вышэй «даныя» афіцыйных ваенных улад груба скажаюць сапраўдную карціну страт фінаў у час совецка-фінскага канфлікта. На самой справе фіны страцілі **забітымі ў баях** больш 70 тысяч чалавек, а калі ўлічыць **памёршых ад ран** не менш 15 тысяч чалавек, то ў цэлым **фіны страцілі не менш 85 тысяч забітымі**. Страты-ж фінаў **раненымі** складаюць больш 250 тысяч чалавек.

Такім чынам, калі лічыць састаў фінскай арміі ў час канфлікта ў 600 тысяч чалавек, з якіх боездольнымі можна лічыць у лепшым выпадку толькі дзве трэці арміі, то выходзіць, што фіны страцілі амаль усю боездольную частку сваёй арміі. Па сутнасці справы фіны асталіся к канцу канфлікта без арміі. Гэтым уласна і тлумачыцца, што фіны, крычаўшыя аб сваіх перамогах, аб тым, што яны ў выпадку некаторай дапамогі звне прымусяць совецкую армію падзяліць лёс напалеонаўскай арміі ў Расіі, — аказаліся прымушанымі капітуліраваць пасля першага-ж сур'ёзнага ўдару совецкіх войск на Карэльскім перашэйку, не гледзячы на тое, што яны мелі сур'ёзную дапамогу звне з боку Нарвегіі, Швецыі, Англіі, ЗША, Францыі і іншых дзяржаў.

Фіны пішуць аб вялікіх сваіх стратах «у час баёў на Карэльскім перашэйку» ў апошнія тыдні канфлікта, але яны не гавораць, колькі-ж яны страцілі за перыяд гэтых баёў. Неабвержныя даныя штаба Ленінградскай ваеннай акругі паказваюць, што толькі за перыяд ад 11 лютага, калі совецкія войскі пачалі наступленне на Карэльскім перашэйку, да 12 сакавіка, г. зн. да дня сканчэння канфлікта, фіны мелі страты **забітымі** ў сярэднім **за дзень** не менш 2 тысяч чалавек.

Штаб прымушан апублікаваць гэтыя свае даныя для таго, каб пакласці канец смехатворнай хлусні аб сапраўдных стратах фінаў у час совецка-фінскага канфлікта, сістэматычна распаўсюджваемай фінскім, еўрапейскім і амерыканскім друкам.

ТЭЛЕГРАМЫ

Зводка германскага камандавання

БЕРЛІН, 2 чэрвеня. (ТАСС). Стаўка вярхоўнага галоўнакамандуючага ўзброенымі сіламі Германіі паведамляе:

«У час жорсткіх баёў па абодвух баках абараняемага англічанамі раёна Дзюнкерка германскімі войскамі заняты новыя пункты ва ўсходняй частцы гэтага раёна. Ньюпорт і ўзбярэжжа на паўночны захад ад гэтага пункта знаходзяцца ў германскіх руках. Адзінкерк, на захад ад Фюрна і Гівельда, у 10 кіламетрах на ўсход ад Дзюнкерка, узяты германскімі войскамі. Учора захвачана многа палонных і трафееў. У адной толькі арміі праціўніка захвачана 200 гармат усіх калібраў.

На паўднёвым фронце — ніякіх асаблівых падзей. На рэйдзе ў Дзюнкерку ўсяго патоплена чатыры ваенныя караблі і адзінаццаць транспартаў агульным танажам у 54 тысячы тон. Цяжка пашкоджаны 14 ваенных караблёў, у тым ліку два крэйсеры, два крэйсеры другога класа, крэйсер процівапаветранай абароны, 6 эсмінцаў, 2 мінаносцы, 1 тарпедны катэр, а таксама 38 гандлёвых параходаў агульным танажам у 160 тыс. тон. Пры нападзе германскіх тарпедных катэраў у раёне бельгійска-французскага ўзбярэжжа, якое знаходзіцца яшчэ ў руках непрыяцеля, аднаму з катэраў удалося патапіць цяжка гружаны транспартны параход водазмяшчэннем у 4 тысячы тон.

Упершыню германскія паветраныя злучэнні атакавалі порт Марсель і скінулі бомбы на два буйныя гандлёвыя параходы, на якіх выбух пажар. Чыгуначная лінія Ліён—Марсель пашкоджана ў некалькіх месцах.

Агульныя страты праціўніка ў паветры склалі 1 чэрвеня 58 самалётаў. 15 германскіх самалётаў не вярнуліся на свае базы.

Нашы горныя стралкі, якія прасоўваліся на поўнач ад Тронхейма, узялі 1 чэрвеня Бодэ, прычым побач з іншымі ваеннымі матэрыяламі захвачана адна англійская батарэя».

Германскія паведамленні

БЕРЛІН, 2 чэрвеня. (ТАСС). Вярхоўнае камандаванне германскай арміі паведамляе, што ўчора астаткі разбітага англійскага экспедыцыйнага корпуса прабавалі на дробных суднах пераправіцца на караблі, якія стаяць на рэйдзе ў Дзюнкерку. Германская авіяцыя патапіла 3 ваенныя караблі і 8 транспартаў праціўніка агульным танажам каля 40 тыс. тон. 4 ваенныя караблі і 15 параходаў пашкоджаны. Збіта 40 англійскіх знішчальнікаў.

БЕРЛІН, 2 чэрвеня. (ТАСС). Інфармацыйнае бюро паведамляе, што, згодна паступіўшых да гэтага часу вестак, за 31 мая германскай зенітнай артылерыяй было збіта на непрыяцельскай тэрыторыі або над ёю 627 самалётаў, знішчана 206 непрыяцельскіх танкаў, патоплена 2 ваенныя караблі і сур'ёзна пашкоджана 11 іншых суднаў. У паказаны лік знішчаных непрыяцельскіх самалётаў не ўваходзяць тыя, якія былі збіты германскай зенітнай артылерыяй над тэрыторыяй Германіі, Даніі і Нарвегіі.

Паведамленні саюзнікаў

ЛОНДАН, 2 чэрвеня. (ТАСС). Міністэрства авіяцыі паведамляе, што ўчора англійская авіяцыя працягвала барацьбу з непрыяцельскай, прыкрываючы пагрузку англійскіх войск на караблі ў Дзюнкерку і бамбардыруючы камунікацыі праціўніка. Збіта 40 і знішчаны або сур'ёзна пашкоджаны 33 непрыяцельскія самалёты. 13 англійскіх прапалі без вестак.

Агенцтва Рэйтэр перадае, што ўчора паміма Ліона, германскія самалёты бамбардыравалі іншыя гарады Паўднёва-Усходняй Францыі.

ПАРЫЖ, 2 чэрвеня. (ТАСС). Агенцтва Гавас паведамляе, што ва многіх сектарах на фронце Сома—Энн намячаецца пераход (можа быць часовы) да пазіцыйнай вайны, хаця стораны праводзяць мясцовыя аперацыі, выходзячыя за рамкі нават буйных вылазак.

У прыватнасці, на Соме ў раёне Ам'ена і ў раёне вусця Сомы французы перайшлі на паўночны бераг ракі і ў рэзультаце баёў занялі подступы да Абвіля. Тут-жа адбыўся вялікі бой, у якім германскія войскі панеслі цяжкія страты. Колькасць ваеннапалонных дасягае некалькіх сот чалавек. Захвачана многа процітанкавай зброі, грузавікоў і абозаў з боепрыпасамі.

ПАРЫЖ, 2 чэрвеня. (ТАСС). Учора вечарам афіцыяльна паведамлялася: «На поўначы нашы войскі паспяхова супраціўляюцца ўпарта праўпрынятым атакам праціўніка і прадаўжаюць прыкрываць пагрузку саюзных войск на судны. На фронце Сомы адзначаецца значная актыўнасць абодвух старон. На поўначы Францыі днём 31 мая наша авіяцыя бамбардыравала скапленні і калоны войск праціўніка. Днём 1 чэрвеня ў даліне ракі Роны нашы знішчальныя самалёты збілі многа германскіх самалётаў».

ТРЭБАВАННЕ ВЯЛІКАГА СОВЕТА ФАШЫСЦКАЙ ПАРТЫІ ІТАЛІІ

НЬЮ-ЙОРК, 2 чэрвеня. (ТАСС). Як паведамляе рымскі карэспандэнт агенцтва Юнайтэд Прэс, вялікі совет фашысцкай партыі настойвае, каб Мусаліні нанёс удар англа-французскаму панаванню ў Міжземным моры, якое пагражае «эканамічным удушэннем» Італіі.

АНГЛА-ФРАНЦУЗСКІЯ СТРАТЫ

БУДАПЕШТ, 2 чэрвеня. (БЕЛТА). Па рымскіх паведамленнях ва Фландрыі было выратавана, відавочна, 200 тысяч англа-французскіх салдат. Каля 80 тысяч яшчэ абараняюць умацаваныя пазіцыі ў Дзюнкерку. 600—700 тыс. забіты, ранены або папалі ў палон ва Фландрыі і Артуа.

Абмен граматамі аб ратыфікацыі совецка-югаслаўскага гандлёвага дагавора ў Белградзе

БЕЛГРАД, 1 чэрвеня. (ТАСС). Югаслаўскае тэлеграфнае агенцтва паведамляе, што ўчора ў Белград прыбыў паўпрэд СССР у Балгарыі Лаўрэнцьеў для абмену граматамі аб ратыфікацыі совецка-югаслаўскага дагавора аб гандлі і мораплаванні. На вакзале т. Лаўрэнцьеў быў спатканы прадстаўнікамі міністэрства замежных спраў.

БЕЛГРАД, 1 чэрвеня. (ТАСС). Югаслаўскае тэлеграфнае агенцтва паведамляе: «У прысутнасці югаслаўскага міністра замежных спраў Марковіча і паўпрэда СССР у Сафіі Лаўрэнцьева, сёння ў міністэрстве замежных спраў адбыўся абмен граматамі аб ратыфікацыі совецка-югаслаўскага дагавора аб гандлі і мораплаванні.

Вечарам міністр гандлю Андрэс даў вячэру ў чэсць Лаўрэнцьева».

БЕЛГРАД, 1 чэрвеня. (ТАСС). Югаслаўскае тэлеграфнае агенцтва паведамляе: «Учора ў 16 гадзін югаслаўскі прынц-рэгент Павел прыняў паўпрэда СССР у Сафіі Лаўрэнцьева».

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Мінскі гарком КП(б)Б склікае сёння, 3 чэрвеня, нараду сакратароў партарганізацый, дырэктароў прадпрыемстваў і ўстаноў і старшынь фабзаўмясцкомаў гор. Мінска. Нарада адбудзецца ў вялікай зале Дома партактыва ў 1 гадз. дня.

Партыйнае жыццё

МАЛАДЫЯ КОМУНІСТЫ

Абедзены перапынак. У зборачным цэху мінскай скургалантарэйнай фабрыкі імені Куйбышэва ідзе гутарка. Агітатар, малады член партыі, зменны майстар т. Гуртоўнік расказвае сваім слухачам аб падзеях, якія адбыліся трыццаць пяць год назад у Іванава-Вазнесенску. Уважліва слухаюць рабочыя свайго агітатара. Яго кожнае слова, як кажуць яны, да нутра даходзіць. Таму з такой ахвотай збіраюцца ўсе на штодзённыя гутаркі, якія праводзяцца ў цэху.

Добра наладжаная агітацыйна-масавая работа ў змене майстра т. Гуртоўніка дае свае вынікі. Тут пераважная большасць рабочых з'яўляецца стаханаўцамі. Няма ніводнага чалавека, які-б не выконваў новыя нормы выпрацоўкі.

* * *

Леў Мееравіч Гуртоўнік — малады комуніст, уступіў у члены партыі месяц таму назад. Але яшчэ будучы кандыдатам, ён добра засвоіў другі параграф статута ВКП(б), у якім сказана: «Член партыі абавязан няўстанна працаваць над павышэннем сваёй свядомасці, над усваеннем асноў марксізма-ленінізма...»

— Калі я ўступіў у кандыдаты партыі, — расказвае т. Гуртоўнік, — я зразумеў, якая вялікая адказнасць ускладаецца на мяне. Я ведаў, што свой кандыдацкі стаж мне неабходна максімальна выкарыстаць для таго, каб усебакова падрыхтаваць сябе да ўступлення ў члены слаўнай большэвіцкай партыі, далучыцца да актыўнага партыйнага жыцця.

Першае даручэнне, якое атрымаў т. Гуртоўнік ад партыйнай арганізацыі,— гэта чытка газет рабочым футлярнага цэха. Праз некаторы час ён ужо быў агітатарам. Добра разумеў малады агітатар, што для таго, каб агітацыя была дзейснаю, даходзіла да мас, трэба штодзённа працаваць над сабой, няўхільна падымаць свой ідэйна-палітычны ўзровень. Ён упорна ўзяўся за вучобу, прагна імкнуўся авалодаць марксісцка-ленінскім вучэннем.

Фабрычная партарганізацыя сачыла за ростам таварыша. Яму сталі даручаць правядзенне гутарак не толькі ў цэху, але і на былым выбарчым участку. У час падрыхтоўкі да выбараў у Народнае Сабранне Заходняй Беларусі партыйная арганізацыя паслала тав. Гуртоўніка ў Беластоцкае часовае ўпраўленне для правядзення агітацыйна-масавай работы сярод насельніцтва. І малады комуніст з чэсцю апраўдаў аказанае яму вялікае давер'е.

Разнастайныя партыйныя даручэнні выконвае зараз т. Гуртоўнік. Вось, к прыкладу, 27 мая на партыйным сходзе слухалася пытанне аб ходзе асваення новых норм рабочым калектывам фабрыкі. Да гэтага схода пярвічная партыйная арганізацыя сур'ёзна рыхтавалася. У падрыхтоўцы прымалі ўдзел многія маладыя комуністы. Пытанне аб прычынах прастояў на фабрыцы вывучаў т. Гуртоўнік разам з другім комуністам — т. Флаксманам. Яны добрасумленна аднесліся да выканання гэтага адказнага партыйнага даручэння. І таму, выступаючы на партыйным сходзе, маладыя комуністы зрабілі каштоўныя заўвагі, унеслі канкрэтныя прапановы, як знішчыць прастоі і іншыя непаладкі. Гэтыя прапановы былі прыняты партыйным сходам.

Тав. Гуртоўнік дае прыклад і ў авалоданні ваеннымі спецыяльнасцямі. Без адрыву ад вытворчасці ён скончыў вучобу пры Аэраклубе з адзнакамі «добра» і «выдатна» і атрымаў званне пілота запаса.

Прадуманыя партыйныя даручэнні, якія даюцца маладым комуністам у партарганізацыі скургалантарэйнай фабрыкі імені Куйбышэва, сталі магутным сродкам выхавання гэтых таварышоў, садзейнічаюць іх росту. Усе маладыя комуністы актыўна ўдзельнічаюць у партыйным жыцці. Напрыклад, тт. Рубінская, Палознік і іншыя часта падрыхтоўваюць пытанні для разгляду на партыйных сходах, з'яўляюцца агітатарамі ў цэхах. Яны таксама вядуць агітацыйна-масавую работу на былым выбарчым участку.

На фабрыцы ёсць нямала комуністаў, якія дзякуючы партыйным даручэнням выраслі літаральна на вачах. Узяць хоць-бы маладую комуністку т. Кандрацюк. За час прабывання ў партыі яе палітычны кругазор і актыўнасць непазнавальна ўзраслі. Цяпер былая работніца выбрана дэпутатам раённага Совета дэпутатаў працоўных і працуе начальнікам зборачнага цэха. Гэты цэх стаў адным з лепшых на фабрыцы.

А. КАРПУСЕНКА.

Навядзем парадак у захоўванні комсамольскіх дакументаў

ЦК ВКП(б) і ЦК ВЛКСМ праяўляюць вялікія клопаты аб упарадкаванні і захоўванні дакументаў і матэрыялаў, адлюстроўваючых гераічны шлях ленінска-сталінскага комсамола.

Аднак многія комсамольскія работнікі нашай рэспублікі недаацэньваюць важнасці захавання комсамольскіх дакументаў. Праведзеная ў канцы мінулага года праверка становішча архіваў на месцах паказала, што ў многіх раёнах комсамольскія справы аказаліся знішчанымі за некалькі год, а астаўшыяся матэрыялы захоўваюцца неахайна.

ЦК ЛКСМБ у сваёй пастанове ад 7 верасня 1939 года, указаўшы на факты недаацэнкі захоўвання комсамольскіх дакументаў з боку сакратароў ГК і РК ЛКСМБ, абавязаў гаркомы і райкомы комсамола здаць да 1 студзеня 1940 года ўсе справы і матэрыялы ўключна па 1935 год на захоўванне ў Партархіў пры ЦК КП(б)Б. Разам з тым, ЦК ЛКСМБ прапанаваў усім гаркомам і райкомам комсамола забяспечыць поўную захаванасць матэрыялаў, астаўшыхся на месцах.

Як-жа выканана гэта пастанова ЦК ЛКСМБ? На жаль, большасць гаркомаў і райкомаў комсамола і іх сакратароў не надалі гэтай пастанове ніякага значэння і да гэтага часу працягваюць недаацэньваць важнасць захоўвання комсамольскіх дакументаў. Толькі два райкомы ЛКСМБ (Бярэзінскі і Тураўскі) здалі свае матэрыялы на захаванне ў Партархіў.

У маі 1940 года Партархіў пры ЦК КП(б)Б зноў праверыў становішча комсамольскіх архіваў на месцах. Праверка паказала, што ў цэлым радзе выпадкаў комсамольскія справы і матэрыялы асуджаны на гібель, а ГК і РК ЛКСМБ, ведаючы аб гэтым, не прадпрымаюць ніякіх мер. Матэрыялы Аршанскага РК ЛКСМБ, напрыклад, за 1928 г. невядома дзе, а справы і матэрыялы з 1929 года ляжаць навалам у адкрытай шафе ў пограбе (кацельнай) і ў скрынках дыванаў. Сакратар райкома тав. Пайкін, не прыняўшы мер да захавання архіва, гаворыць: «Я—новы сакратар і адказваю толькі за матэрыялы з таго перыяда, калі я пачаў працаваць у райкоме».

Невядома куды падзеўся архіў Барысаўскага РК ЛКСМБ да 1931 года. Матэрыялы-ж з 1931 года захоўваюцца неахайна. Тое-ж можна сказаць аб захаванні архіваў у Асіпавіцкім і Уваравіцкім райкомах комсамола. Нямногім лепш становішча ў Будакашалеўскім, Рагачоўскім, Церахоўскім, Рудзенскім і іншых райкомах і гаркомах.

Наўрад ці трэба даказваць, якую важнасць прадстаўляе поўная захаванасць архіва комсамола. Абкомы, гаркомы і райкомы комсамола павінны прыняць усе меры да таго, каб у самы бліжэйшы час падрыхтаваць і здаць матэрыялы па 1935 год уключна на захаванне ў Партархіў пры ЦК КП(б)Б, а матэрыялы за 1936 г.— у абласныя партархівы і забяспечыць поўную захаванасць усіх дакументаў на месцах.

Трэба спадзявацца, што ЦК ЛКСМБ, нарэшце, праверыць, як выконваюцца яго рашэнні аб захоўванні комсамольскіх дакументаў і навядзе парадак у гэтай справе.

Ф. ПАПОЎ,
заг. Партархівам пры ЦК КП(б)Б.

ЯК Я ЗДАБЫЎ 69 ТЫСЯЧ ТОРФАЦАГЛІН ЗА ЗМЕНУ

На торфзаводзе «Лукскае» я працую шосты сезон. У мінулым годзе ў нас упершыню пачалі прымяняць скрэперы. Мяне, як лепшага стаханаўца, добра авалодаўшага тэхнікай торфаздабычы, назначылі брыгадзірам скрэпернай установкі № 4. У першыя дні брыгада працавала вельмі дрэнна. Многа было прастояў. Ламаліся часта лябёдкі, спадаў трос, рваліся ланцугі трансмісіі. Слесары, недастаткова асвоіўшыя скрэперную ўстаноўку, зацягвалі рамонт. Усё гэта прывяло да таго, што ў некаторыя дні брыгада здабывала ўсяго па 12 тыс. торфацаглін пры норме 38 тысяч.

Перад намі была пастаўлена задача як найхутчэй асвоіць скрэперную ўстаноўку. Пасля ўключэння ў соцыялістычнае спаборніцтва імені Трэцяй Сталінскай Пяцігодкі мы гэтага дабіліся. К канцу сезона брыгада ўжо здабывала за змену па 52 тыс. торфацаглін. Але мяне гэта нікольні не задавальняла. Я паставіў перад сабой задачу — у наступным сезоне дабіцца штодзённай здабычы 65 тыс. торфацаглін у змену. Да гэтага я сур'ёзна рыхтаваўся. Па-першае, скрэперная ўстаноўка была своечасова і значна лепш адрамантавана, чым у мінулым годзе. Старшы механік завода тав. Харкевіч устанавіў коўш на марцірнай падвесцы, што зрабіла яго больш рухомым; куды ідзе коўш, туды паварачваецца і блок. Раней блок круціўся толькі вакол сваёй асі, ён быў наглуха прыбіт да стралы, таму часта спадалі і рваліся тросы. Удасканаленне старшага механіка гэта поўнасцю знішчыла.

Значна ўдасканалена і лябёдка павароту стралы. Мы зрабілі кулачковыя лябёдкі, а тросавае ўпраўленне замянілі рычажным. Гэта дало магчымасць поўнасцю ліквідаваць прастоі, пазбегнуць разрыву тросаў і паломкі капічных шасцярон.

Вялікую ўвагу я ўдзяліў камплектаванню сваёй брыгады. Перш чым залічыць у брыгаду чалавека, я спачатку гутарыў з ім, расказваў аб тэхналогіі здабычы торфу. З першых-жа дзён сезона брыгада стала працаваць выключна дружна. Кожны рабочы імкнуўся з дня на дзень павышаць сваю выпрацоўку. На перасоўку машыны затрачваем не больш 10—12 мінут.

По соцыялістычнаму дагавору, які быў заключан з брыгадай тав. Сёмчына, мы абавязаліся давесці зменную выпрацоўку да 60 тыс. торфацаглін. За гэта мы напаявому змагаліся. Здабыча з кожным днём расла. 21 мая мы далі за змену 69,5 тыс. торфацаглін. Такой выпрацоўкі на нашым заводзе яшчэ не было.

Значна павысілася заработная плата рабочых. Рабочы Якімцоў Іван, які расслаў 30.400 торфацаглін замест 7 тысяч па норме, зарабіў у гэты дзень 85 рублёў, палкладчыца тав. Дзегцярова Екацярына — 26 руб., сякач тав. Якавенка — 23 рублі.

Прыклад нашай брыгады натхніў астатніх тарфянікаў завода. Яны значна павысілі сваю дзённую выпрацоўку. Брыгады тт. Астапава, Сёмчына, Неўмяржыцкага, Шкудрова пачалі перавыконваць свае дзённыя заданні.

Цяпер наша брыгада сістэматычна здабывае не менш 60 тыс. торфацаглін. 26 мая мы далі 63,5 тыс. торфацаглін. Але на гэтым не спынімся. Будзем дабівацца таго, каб штодзённа даваць да 70 тыс. цаглін торфу.

Наш торфзавод мае падсобную гаспадарку — кароў, свіней. Мае дастатковыя сродкі. Але сталовая працуе зусім нездавальняюча, абеды нізкаякасныя. Трэба, каб дырэктар завода тав. Рыбінскі гэту справу ўлічыў і ў кароткі час дабіўся паляпшэння харчавання.

У сувязі з дасягнутым поспехам наша брыгада перагледзела свой соцыялістычны дагавор і ўнесла ў яго істотныя папраўкі. Выканаць сваё сезоннае заданне мы ўзяліся на 30 дзён раней устаноўленага тэрміну. Няма ніякага сумнення, што гэта абавязацельства намі будзе выканана з чэсцю.

Іван ЕЛІСЕЕЎ,
брыгадзір жлобінскага торфзавода «Лукскае».

А. Н. Петракова — удзельніца Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі 1940 года — токар механа-зборачнага цэха Гомсельмаша імені Л. М. Кагановіча. За 1938—39 гг. яна ў сярэднім выканала норму на 187,5 проц., першая на заводзе перайшла на многастаночнае абслугоўванне. Зараз, працуючы на двух станках, выконвае норму на 300 проц.
Фото М. Савіна. (Фотахроніка БЕЛТА).

Ператворым балоты ў квітнеючыя палі і сенажаці

АСУШЫЛІ 270 ГЕКТАРАЎ

Амаль палавіна зямлі калгасаў нашага раёна занята балотамі. Тысячы гектараў найлепшых тарфяных глебаў не давалі ніякай карысці, распаўсюджвалі малярыйныя захворванні.

У мінулыя годы пачалася асушка балот на тэрыторыі калгаса. Канавы капалі ўсё лета. Паступова праводзілі карчаванне. За ўвесь час было асвоена 400 гектараў.

Ураджаі збіралі нябачаныя да гэтага: па 62 цнт. сеяных траў, па 40 тон капусты, па 18 цнт. проса і па 17 цнт. аўса з гектара.

Па 35,5 цнт. проса збіралі ў калгасе «Новы Многаверш», Ліпаўскага сельсовета, па 18—25 цнт. аўса і па 16—20 цнт. жыта — у калгасе «Чырвоныя Лукі».

Толькі за 1939 год сельгасарцель «Новы Многаверш» у выніку асваення балот павялічыла валавы збор зернавых на 1.117 цнт., што дало магчымасць выдаць калгаснікам на працадзень па 3 кгр. зернавых.

Карысць ад асваення балот стала відавочнай. Калгаснікі сельгасарцелей «Заветы Ільіча», «КІМ», «Пяцігодка» і «Чырвоная Дуброва» звярнуліся да ўсіх калгаснікаў вобласці з пісьмом, у якім заклікалі зараз-жа пасля сканчэння веснавой сяўбы выйсці на штурм балот.

Мы рашылі абмеркаваць гэтае пытанне на вытворчай нарадзе брыгадзіраў і звеннявых. Справа ў тым, што ў нашым калгасе яшчэ ёсць каля 3.400 гектараў неасвоеных балотных зямель, з якой можна, прыкладна, атрымаць у 15 разоў больш зерна, чым мы збіраем на мінеральных глебах.

Якраз у гэты дзень, калі збіралася нарада, мы атрымалі план асушкі балот. У плане значылася, што калгас павінен у гэтым годзе асушыць 60 гектараў. Параіліся мы і рашылі да 1 чэрвеня перавыканаць гэты план на 500 проц.

Калгаснікі падтрымалі прапанову вытворчай нарады і ўзяліся за правядзенне падрыхтоўчых работ. Спачатку адвялі кожнай брыгадзе ўчасткі. Брыгадзір Васілій Белы ўзяўся асушыць адзін з найбольш цяжкіх масіваў — «Каменскі мох». Займае гэты масіў 100 гектараў, і каб асушыць яго, трэба выняць 1.200 кубаметраў зямлі, правесці магістраль даўжынёю ў 800 метраў і пракласці каля 700 метраў асушальнай сеткі.

Для правядзення меліярацыйных работ у кожнай брыгадзе выдзяляецца патрэбная колькасць людзей. У брыгадзе т. Белага выйшлі на балота 26 жанчын і 5 мужчын-грабароў.

Унутры брыгад арганізаваліся звенні па пяць чалавек у кожным. Звеннявымі вылучаны вопытныя грабары. Яшчэ перад пачаткам меліярацыі кожны звеннявы добра азнаёміў членаў звяна з асаблівасцямі работ, своечасова раз'ясніў ім, як карыстацца лапатай.

Першы слой знімалі жанчыны; мужчыны, паколькі яны авалодалі майстэрствам грабарскіх работ, ішлі следам, выкідалі глебу з ніжніх слаёў і раўнялі схілы.

Яшчэ лепш арганізавана работа ў звяне Нікалая Міхайлавіча Сопата. Там адзін калгаснік знімае верхні слой, другі — сярэдні і трэці (звычайна трэцім ідзе добры, кваліфікаваны грабар) робіць выпраўленне канавы. Кожны з іх праходзіць у дзень 93 метры, г. зн. выкідае па 31 кубаметру зямлі.

Выдатных паказальнікаў дабіліся Нікалай Сохар і яго жонка Марыя Іванаўна. Штодзённа яны выкідаюць па 25 кубаметраў зямлі пры норме 8 кубаметраў.

Больш 43 кубаметраў выкідаюць Нікіфар Захарэнка і яго дачка Ева Нікіфараўна. Па 22—24 кубаметры грунту выкідае 73-гадовы стары Міна Іванавіч Белы. Не адстае ад Міны Іванавіча яго сын—брыгадзір 2-й брыгады. Яго брыгада ўжо асушыла 70 гектараў. Такую-ж колькасць асушыла і 6-я брыгада, брыгадзірам якой Н. І. Брэль.

Усяго ў нашым калгасе асушана 270 гектараў балот. Разлічваем асушыць яшчэ 70 гектараў.

Брыгада Белага ў хуткім часе ідзе на дапамогу 5-й—самай адстаючай брыгадзе.

Кожны калгаснік імкнецца ісці працаваць на балота. Нават апошні «нехацімец» Архіп Лаўшук, які лічыў асушку дрыгвянага балота, дзе стаяла вада на паўтара метра, «забавай», гэтымі днямі папрасіў у брыгадзіра дазволу ісці на балота.

— Я, — гаворыць ён, — таксама хачу дапамагчы, каб мы першае месца ў раёне занялі.

Вялікую работу праводзіць райком партыі. Загадчык оргінструктарскім аддзелам тав. Янкоўскі працуе ў якасці палітработніка. Гэтымі днямі з намі правёў гутарку другі сакратар райкома т. Каганскі. Райметіяратар т. Залескі забяспечыў калгас планамі меліярацыйных работ і неабходнымі тэхнічнымі парадамі.

Усё гэта дало нам магчымасць атрымаць першынства ў раёне, а неўзабаве, мы ў гэтым упэўнены, заваюем першынства і ў спаборніцтве з Любаньскім раёнам.

Старшыня калгаса імені Сталіна, Васілевіцкага раёна, Х. ЯШЧЫН.
Брыгадзіры: В. М. БЕЛЫ, П. А. БРЭЛЬ, Ф. Ф. ЯКАВЕНКА;
Стаханаўцы: Н. С. ЗАХАРЭНКА, Н. П. СОПАТ, І. Я. КЕЧКА, Ева ЗАХАРЭНКА, М. І. БЕЛЫ, М. І. СОХАР.

ПА МЕТАДУ ЛЕПШЫХ ГРАБАРОЎ

ЖЛОБІН. (Спец. кар. «Звязды»). Некалькі дзён назад калгасы раёна прыступілі да выканання свайго плана асушкі балот, раскарчоўкі і падняцця цаліны.

Асабліва актыўна за работу ўзяліся калгаснікі сельгасарцелі імені Кагановіча, Акцябрскага сельсовета, дзе асушана ўжо 30 гектараў балота. На асушаным і раскарчаваным у маі месяцы масіве калгас засеяў 5 гектараў проса, 6 гектараў коксагыза.

На балотным масіве—там, дзе калгасныя грабары прарэзваюць калектары і асушыцелі, пачалося спаборніцтва за быстрэйшыя тэмпы і якасць работы. Комсамольцы Васіль Аўсянікаў і Раман Крышнёў выконваюць нормы кожны на 200—250 проц.

На балота вышаў разам са сваёй жонкай калгаснік Фёдар Крышнёў. Ён рашыў прымяніць метад лепшых грабароў Любаньшчыны.

— Прачытаў я ў газеце «Звязда», — кажа т. Крышнёў, — артыкул грабара Сцяпана Брагінца, дзе ён перадае вопыт сваёй работы. Спадабалася гэта мне, і рашыў я падрыхтаваць лапату і працаваць па метаду Брагінца. Першыя дні паказваюць добрыя рэзультаты.

30 мая Фёдар Крышнёў са сваёй жонкай выканалі да абеда па 3 нормы кожны.

Раман Жычко вышаў на работу таксама са сваёй жонкай. Ён спаборнічае з Фёдарам. За 6 гадзін работы Жычко таксама даў тры нормы.

Калгас імені Кагановіча намеціў у гэтым годзе асушыць 40 гектараў балота.

У калгасе «Вольная праца», Радужскага сельсовета, на асушку і раскарчоўку балот вышла 100 чалавек. У гэтым калгасе ўжо раскарчавана 30 гектараў. У калгасе «Рассвет», Мальскага сельсовета, на асушку балот вышла 70 чалавек.

1 чэрвеня калгасы раёна арганізавалі масавы выхад на асушку балот, раскарчоўку і падняцце цаліны. Калгаснікі абавязаліся за 15 дзён выканаць план — асушыць і раскарчаваць да 2 тысяч гектараў, правесці 8.3 кіламетра новых магістральных каналаў і адрамантаваць 5 кіламетраў старых каналаў.

Жлобінскі раён пачынае масавы паход за асушку балот.

Р. СІМХОВІЧ.

Рэзервы мясной і малочнай прамысловасці БССР

Мясная і малочная прамысловасць БССР багата вялікай колькасцю поўфабрыкатаў, якія з поспехам могуць быць прыменены мясцовай харчовай прамысловасцю для выпрацоўкі разнастайных прадуктаў шырокага спажывання. Малочна-масларобчыя прадпрыемствы, напрыклад, зусім не скарыстоўваюць абрат (знятае малако), якога налічваецца да 25.000 тон. Апрача гэтага такая-ж колькасць знятага малака аддаецца калгаснікам на выпайванне цялят, але і 50 проц. яго імі не выбіраецца.

З абрата можна выпрацаваць вельмі добрыя харчовыя прадукты. Пры дапамозе апарата Фіялкава можна згусціць і атрымаць кансервіраваную густую масу, якая з'яўляецца добрай сыравінай для вырабу марожанага.

Са знятага малака можна прыгатаваць тошчую брынзу — добры прадукт спажывання. Нарэшце, абрат можна самым прымітыўным чынам ператварыць у абястлушчаны твораг. Некаторыя думаюць, што знятае малако немагчыма скарыстаць пры адсутнасці тлушчу. Па свайму хімічнаму саставу абрат з'яўляецца каштоўным спажыўным прадуктам. У ім астаецца тлушчу 0,08 проц., бялкоў—3,6 проц., малочнага цукру — 4,7 проц. Усяго сухіх вяшчэстваў астаецца 9,1 проц. і вады — 91 проц. Такім чынам, абрат прадстаўляе сабою вельмі каштоўны прадукт спажывання.

Малочна-масларобчая прамысловасць не скарыстоўвае да 23.000 тон пахты. Гэта вадкасць, якая астаецца пасля збівання масла, салодкіх або кіслых слівак. Пахта можа быць скарыстана непасрэдна ў страву і на выпрацоўку розных відаў прадуктаў: кефіра, прастаквашы, клінковага сыру, брынзы, таплёнага, сыцюжнага сыру і інш. Але на сёння пераважная колькасць пахты прападае.

Нарэшце, у малочнай прамысловасці прападае да 30.000 тон сыроваткі. Апошняя, як правіла, выліваецца, у той час, як з яе можна зрабіць квас.

Выраб з адыходаў малочна-масларобчай прамысловасці прадуктаў спажывання зусім нескладаная рэч, і гэта вядома ўсім майстрам і кожнаму работніку гэтай галіны прамысловасці. Але ўся бяда ў тым, што кіраўнікі прадпрыемстваў не прывіваюць густ у сваіх работнікаў да пашырэння асартымента, да скарыстання ўсіх поўфабрыкатаў, не заахвочваюць наватараў гэтай справы, не распаўсюджваюць вопыт ініцыятыўных работнікаў. Асобныя камандзіры вытворчасці масларобчай прамысловасці ўсю ўвагу звяртаюць на выкананне плана па асноўных відах прадукцыі—маслу і сыру, і зусім не цікавяцца пытаннем выкарыстання адыходаў вытворчасці. Гэта тлумачыцца толькі іх вузка-дзяляцкім падыходам да важнейшага мерапрыемства.

Развіццё вытворчасці марожанага ў Беларусі знаходзіцца ў зачатачным стане. Толькі ў 7—9 гарадах рэспублікі малочныя заводы выпускаюць марожанае і то далёка не задавальняюць вялікі попыт насельніцтва. Між тым, адыходы малочнай і масларобчай прамысловасці дазваляюць арганізаваць выраб марожанага пры кожным малочным і маслазаводзе. Памылкова было-б думаць, што марожанае можа быць зроблена толькі са слівак або слівачнага масла. У такіх буйных гарадах, як Масква, Ленінград, Кіеў, Харкаў, Одэса, марожанае выпускаецца са знятага малака, творага, аж да скарыстання прадуктовага казеіна. А ў БССР гэтыя адыходы прападаюць.

Шырока развітая ў Беларусі галіна прамысловасці — птушкаводчая — загатаўлівае максімальна 7—10 проц. пуху і пер'яў. Ад неахайнага захоўвання, несвоечасовай адгрузкі і гэта мізэрная колькасць траціць сваю вартасць.

Кіраўнікі птушкаводчай прамысловасці ў канцы трэцяга і чацвертага кварталаў звычайна скардзяцца, што ім няма дзе перапрацоўваць птушку: няма леднікоў, халадзільнікаў. Пры правільных узаемаадносінах птушкаводчай прамысловасці з мясной можна з поспехам скарыстаць капцільныя печы мясакамбінатаў для капчэння курэй, гусей, качак; халадзільнікі — для захоўвання птушкі; мясныя бойні ў невялікіх гарадах—як птушкабойні.

Але коснасць кіраўнікоў прадпрыемстваў, працуючых у адным і тым-жа наркамаце, да правільнага скарыстання рэзерваў прамысловасці прыводзіць да велізарных страт і падзяжу птушкі.

Адна з буйных галін прамысловасці рэспублікі — мясная — у 1940 годзе павінна перапрацаваць 117.500 тон жывёлы ў жывой вазе (разам з заходнімі абласцямі).

Пры выпрацоўцы мяса атрымліваюцца шматлікія адыходы, як кроў жывёлы, рогі, капыты, лапкі і лабашы. Пераважна яны не скарыстоўваюцца. А з крыві-ж жывёлы, якая з'яўляецца па свайму арганічнаму саставу вельмі каштоўным прадуктам, можна зрабіць гематаген, экстракт, які ўжываецца для правільнага абмену вяшчэстваў. У тэхнічнай вытворчасці кроў можа быць скарыстана ў якасці фарбы. Перапрацоўваючы кроў у парашок, можна атрымаць альбумін, які ідзе для склейвання фанеры. Да гэтага часу 50 проц. крыві пры апрацоўцы жывёлы ідзе ў каналізацыю.

З рог і капыт можна выпускаць вельмі добрыя рагавыя вырабы — шахматы, шашкі, мундштукі, даміно, гузікі, расчоскі, грэбні. Наяўныя два цэхі па выпрацоўцы рагавых вырабаў у мясцовай і малочнай прамысловасці Беларусі далёка не ў стане скарыстаць рагавыя адыходы, і значная частка іх ідзе ў клее-жалацінную прамысловасць.

З лапак і лабашэй можна вырабіць бацінкі, боты, тапачкі, чамаданы, партманэ і т. д. На жаль, сама мясная прамысловасць не ў стане асвоіць выпуск гэтых прадметаў на сваіх прадпрыемствах. Прамысловыя арцелі таксама своечасова не атрымліваюць гэтыя адыходы з мясакамбінатаў. Яны залежваюцца, а потым выкідваюцца.

З такіх прадуктаў, як ногі, галава жывёлы, можна зрабіць студзень розных сартоў. Але і гэта магчымасць далёка не скарыстоўваецца. У лепшым выпадку ногі і галовы прадаюцца ў першапачатковым выглядзе, у той час як можна зрабіць студзень, заліўныя блюды і даць іх у гатовым відзе спажыўцу.

Асобныя кіраўнікі мясной і малочнай прамысловасці ў перыяд некаторага сезоннага зацішша ў паступленні жывёлы гавораць аб фінансавых цяжкасцях, аб немагчымасці скарыстаць рабочую сілу, аб прасторах. Пры перапрацоўцы-ж усіх адыходаў можна поўнасцю загрузіць свабодную рабочую сілу, не дапускаць сезоннай цякучасці і захаваць пастаянныя кадры. Нічым іншым, як нераспарадчасцю і безгаспадарчасцю, нельга аб'ясніць іх фінансавыя затрудненні.

Цэнтральны Камітэт нашай партыі і Совет Народных Камісараў неаднаразова ўказвалі на неабходнасць усямернага развіцця жывёлагадоўлі ў нашай краіне. У Беларусі далёка не скарыстаны ўсе магчымасці і рэзервы ў гэтай галіне.

По адных толькі ўсходніх абласцях рэспублікі спіртзаводы штосутачна даюць 37.200 дэкалітраў барды, а за год — 86 мільёнаў дэкалітраў. Барда, як адыход спіртавой прамысловасці, з'яўляецца вельмі добрым кормам для жывёлы. Пры данай колькасці барды можна ўтрымліваць на адкорме 30 тысяч галоў жывёлы. Пры чатырохкратным абмене на працягу года колькасці жывёлы на адкормачных пунктах можна даць краіне дадаткова 12—13 тысяч тон прывагі мяса тлустага і вышэй сярэдняй укормленасці. Фактычна-ж на адкорм ставіцца 9.200 галоў жывёлы.

Выхад барды ад спіртзаводаў скарыстоўваецца максімальна на 30 проц., а астатняя прападае. Работнікі рэспубліканскай канторы «Скотооткорм» звычайна аб'ясняюць нескарыстоўванне барды адсутнасцю спецыяльна абсталяваных закрытых стойлаў для жывёлы. Але пры кліматычных асаблівасцях Беларусі ёсць магчымасць тры чвэрці года ставіць жывёлу на адкорм на адкрытых плошчах, абнесеных плотам. Для гэтага патрабуецца, вядома, больш увагі да жывёлы.

Пры наяўнасці такіх вялікіх магчымасцей у прамысловым адкорме жывёлы Беларусь у стане ў бліжэйшыя 1—2 годы даць спажыўцу рэспублікі, а таксама адгружаць у прамысловыя цэнтры—Маскву і Ленінград—мяса высокай сортнасці.

Па ініцыятыве Маскоўскага Камітэта партыі і Маскоўскага Совета дэпутатаў працоўных па Маскоўскай вобласці шырока разгорнут адкорм хуткаспелай жывёлы — свіней на базе адыходаў сталовых, рэстаранаў, буфетаў, хлебазаводаў. У Беларусі да гэтага яшчэ не прыступілі. А колькі-б можна было даць краіне дадаткова мяса пры ўмове рацыянальнага скарыстання гэтых адыходаў! Работнікі мясной і малочнай прамысловасці Беларусі абавязаны мабілізаваць усе рэзервы на службу народу.

Наркамату мясной і малочнай прамысловасці БССР трэба смялей і настойлівей патрабаваць ад дырэктароў прадпрыемстваў, галоўных інжынераў, начальнікаў цэхаў і майстраў, каб рэзервы і адыходы вытворчасці былі поўнасцю скарыстаны. Трэба ўсямерна дапамагаць тым работнікам, якія праяўляюць ініцыятыву ў вышукванні новых рэзерваў, трэба ўсямерна заахвочваць і пераносіць вопыт перадавых прадпрыемстваў, лепшых стаханаўцаў, інжынераў і тэхнікаў, якія дзярзаюць і ўводзяць новыя метады і спосабы ў скарыстанні адыходаў прамысловасці. Трэба пакончыць раз і назаўсёды з такімі разважаннямі, што Дзяржбанк не адпускае сродкаў на арганізацыю і развіццё цэхаў шырспажыву.

Партыя і ўрад абавязалі Дзяржбанк адпускаць доўгатэрміновыя ссуды, і няма такіх выпадкаў, каб ён адмовіў у выдачы грошай. Справа толькі за рацыянальным і правільным скарыстаннем адпускаемых сродкаў.

Апрача банкаўскіх крэдытаў дырэктары прадпрыемстваў маглі-б у значнай ступені расшырыць цэхі шырспажыву за кошт мабілізацыі ўнутраных рэсурсаў. На жаль, работнікі прадпрыемстваў мясной і малочнай прамысловасці гэта не выкарысталі і думаюць, што банк ім без усякага разліку сам прынясе грошы на камбінат або завод.

Праведзеная Цэнтральным Камітэтам КП(б)Б і Соўнаркомам Беларусі нарада работнікаў харчовай прамысловасці, гандлю і промкааперацыі па пытанню развіцця мясцовай харчовай прамысловасці безумоўна з'явіцца пачаткам масавага выкарыстання ўсіх рэзерваў і адыходаў для далейшага пад'ёму мясцовай прамысловасці. Справа толькі за намі, работнікамі мясной і малочнай прамысловасці. Няма сумнення, што і гэту задачу работнікі Наркамата мяса-малочнай прамысловасці БССР выканаюць з чэсцю.

Б. КОНАРЭЎ,
нам. народнага камісара мясной і малочнай прамысловасці СССР.

Зводка Наркамзема БССР

аб ходзе веснавой сяўбы ў калгасах па раёнах рэспублікі на 31 мая 1940 г.

(у процантах да плана).

Абласці і раёны	Усяго пасеяна яравых без укосных падпакроўных і траў	У тым ліку: Бульбы	Канапель	Гародніных культур	Кармавых карнеплодаў і сіласных культур	Аднагадовых траў	Шматгадовых падпакроўных і беспакроўных траў	Паднята папараў
Віцебская вобласць	99,1	96,7	57,6	88,8	60,6	53,2	72,7	18,9
Аршанскі	100,6	96,3	61,0	88,6	83,9	70,4	79,9	40,5
Асвейскі	99,7	94,6	—	86,7	72,0	43,5	62,0	65,8
Багушэўскі	99,2	95,7	88,7	89,5	80,0	51,7	78,1	18,2
Бешанковіцкі	101,6	102,2	44,2	79,0	20,0	26,5	68,7	28,4
Ветрынскі	101,7	100,8	76,0	82,0	64,0	71,8	69,3	15,2
Віцебскі	97,6	98,2	38,0	72,6	55,6	47,2	65,5	4,8
Гарадоцкі	99,1	83,4	13,3	67,5	52,9	37,5	64,1	3,6
Дрысенскі	100,2	97,2	25,0	74,4	47,4	63,1	67,4	28,9
Дубровенскі	90,6	87,8	23,1	89,4	28,6	18,1	55,7	6,9
Лепельскі	100,0	98,6	40,0	69,6	90,9	88,2	73,8	25,6
Лёзнянскі	97,2	91,2	26,7	86,0	49,4	36,0	71,8	—
Мехаўскі	96,2	82,6	52,0	250,0	49,1	44,8	63,3	10,0
Полацкі	98,5	101,7	36,0	86,5	44,9	55,9	65,4	31,1
Расонскі	100,0	100,4	52,0	166,7	61,8	32,8	68,7	9,7
Сенненскі	101,1	99,7	69,3	120,0	40,8	59,5	81,9	—
Сіроцінскі	95,9	96,7	30,0	133,3	94,8	35,7	63,6	—
Суражскі	101,7	100,1	40,0	105,0	42,0	40,4	97,9	—
Талачынскі	101,9	100,7	81,6	94,4	73,8	84,3	90,2	23,1
Ушацкі	101,1	101,3	85,0	150,0	100,4	77,5	93,4	56,7
Чашніцкі	100,1	98,8	62,1	101,3	63,7	81,4	66,4	24,6
Гомельская вобласць	85,4	99,3	25,9	74,8	36,2	55,7	73,4	7,8
Буда-Кашалеўскі	81,5	91,9	16,8	89,5	46,2	69,2	65,0	0,7
Веткаўскі	91,5	102,4	33,0	84,5	25,4	81,0	73,4	13,4
Гомельскі	84,9	104,9	53,8	67,8	45,9	64,5	71,7	23,5
Добрушскі	83,6	100,1	40,0	70,0	29,6	66,4	80,0	15,9
Жлобінскі	84,8	99,8	22,5	68,8	34,5	24,3	70,6	—
Журавіцкі	98,6	100,2	55,3	99,4	68,9	63,8	87,0	37,4
Кармянскі	77,6	96,5	4,9	62,0	21,1	44,8	61,2	—
Лоеўскі	78,8	102,2	43,4	56,5	29,7	42,5	74,3	12,6
Рагачоўскі	89,5	100,2	41,4	74,2	20,5	47,5	66,3	0,3
Рэчыцкі	88,0	100,6	36,4	86,1	12,8	61,0	65,4	7,8
Свяцілавіцкі	75,9	96,1	8,0	65,0	10,7	105,4	56,3	—
Уваравіцкі	84,9	100,1	30,0	81,8	86,0	28,1	73,8	—
Перахаўскі	85,4	96,2	24,0	75,1	55,7	51,1	74,0	11,1
Чачэрскі	91,6	101,5	6,1	62,5	22,9	77,1	96,9	7,8
Стрэшынскі	83,2	100,5	23,3	86,2	12,8	20,8	56,0	—
Магілеўская вобласць	90,4	96,3	22,3	78,5	45,4	36,0	70,4	12,9
Асіпавіцкі	100,0	103,9	67,3	86,0	54,5	99,0	116,7	23,1
Бабруйскі	93,4	101,4	44,0	84,9	58,5	45,1	92,5	17,6
Бялыніцкі	100,2	100,2	49,7	120,0	58,0	36,6	48,2	15,5
Бярэзінскі	97,3	103,2	79,7	140,0	66,0	93,8	87,2	5,7
Быхаўскі	85,8	97,9	17,3	61,5	40,8	30,5	58,7	7,8
Горацкі	91,5	95,0	1,8	100,0	42,9	27,2	72,9	18,5
Дрыбінскі	95,5	96,9	17,0	180,0	31,2	13,1	46,7	2,7
Касцюковіцкі	80,6	87,3	0,3	75,0	18,8	36,9	69,8	6,0
Кіраўскі	91,2	100,1	58,4	110,0	77,0	68,7	84,5	—
Клімавіцкі	82,3	91,8	15,0	103,8	36,5	14,9	65,9	31,9
Клічаўскі	95,8	100,3	61,9	100,0	49,0	35,0	71,0	—
Круглянскі	94,8	93,3	39,0	125,0	85,3	81,2	87,5	7,5
Крычаўскі	80,1	90,8	6,2	74,0	34,0	24,3	65,2	—
Магілеўскі	97,1	98,3	30,9	74,7	43,3	67,3	65,4	22,9
Мсціслаўскі	93,2	93,3	19,0	64,3	47,0	34,1	90,0	9,3
Прапойскі	84,5	101,8	18,0	120,0	27,0	27,5	57,4	40,3
Хоцімскі	82,1	95,3	11,1	150,0	59,7	35,9	51,3	8,6
Чавускі	88,8	96,0	1,8	52,0	37,5	21,2	60,2	10,6
Чэрыкаўскі	72,0	94,5	0,9	124,0	43,5	25,1	56,4	—
Чырвонапольскі	97,0	105,6	—	100,0	25,0	38,3	42,4	—
Шклоўскі	92,9	85,4	42,0	53,3	40,3	22,6	75,0	32,4
Мінская вобласць	100,6	100,0	78,2	84,4	64,7	84,9	78,3	21,4
Барысаўскі	101,3	99,8	83,5	88,6	31,7	56,7	66,8	13,6
Бягомльскі	102,2	99,9	78,8	117,5	91,7	42,9	79,8	—
Грэскі	101,3	101,1	94,4	87,5	80,8	93,1	90,4	—
Заслаўскі	100,1	100,0	92,7	75,0	55,7	81,5	68,3	39,8
Копыльскі	101,9	100,5	97,0	93,3	86,4	94,0	93,2	52,1
Крупскі	100,4	100,1	67,3	97,5	29,3	33,2	53,4	—
Лагойскі	100,0	100,0	78,1	86,0	64,1	93,3	77,6	21,6
Любаньскі	100,0	99,0	40,4	37,8	70,0	68,0	43,7	—
Мінскі	100,0	99,9	100,0	80,5	60,2	79,8	87,6	16,0
Плешчаніцкі	100,2	95,3	100,0	100,0	88,2	92,0	54,7	7,7
Пухавіцкі	102,2	100,4	100,0	100,0	100,0	107,1	118,5	33,9
Слуцкі	100,6	100,6	100,0	100,0	75,6	126,7	95,9	44,6
Смалявіцкі	100,1	98,2	100,4	72,3	73,8	47,6	64,5	13,8
Рудзенскі	100,2	100,4	63,2	88,0	50,0	88,2	64,4	5,8
Старадарожскі	100,0	100,0	88,8	51,0	80,0	69,4	90,7	—
Старобінскі	100,6	112,9	102,8	100,0	44,7	64,3	97,3	21,6
Узлзенскі	102,9	102,2	75,9	140,0	39,0	227,8	75,6	76,5
Халопеніцкі	96,4	98,0	75,3	67,5	27,3	19,3	63,0	11,1
Чэрвеньскі	100,2	100,4	94,4	268,0	55,8	55,7	65,9	27,4
Чырвонаслабодскі	103,5	102,3	100,0	106,7	100,7	102,0	100,0	89,6
Дзержынскі	100,3	100,0	70,9	53,3	55,8	184,9	82,7	21,9
Палеская вобласць	86,3	102,6	73,5	81,6	42,1	63,6	71,6	16,2
Брагінскі	95,1	105,2	98,7	145,0	87,1	115,7	86,6	30,2
Васілевіцкі	88,6	101,2	47,2	70,0	30,0	13,7	41,8	9,9
Глускі	83,6	102,1	65,0	66,7	12,5	107,0	67,3	8,7
Даманавіцкі	74,2	102,1	62,0	78,3	37,3	26,5	54,1	4,6
Ельскі	85,9	99,0	88,0	71,3	47,8	44,0	85,7	103
Жыткавіцкі	95,0	104,9	101,8	66,7	25,7	57,0	63,5	4,5
Камарынскі	91,8	101,8	39,8	92,9	34,6	98,5	47,2	22,9
Капаткевіцкі	90,5	104,3	94,7	75,0	26,7	78,0	86,9	40,2
Лельчыцкі	90,1	100,5	100,5	88,0	25,6	33,5	75,1	32,7
Мазырскі	81,0	96,7	61,7	77,8	22,7	21,3	62,7	7,3
Нараўлянскі	79,5	100,5	96,7	80,0	63,3	55,0	70,0	13,6
Парыцкі	77,4	100,2	76,0	90,6	36,7	68,3	65,2	12,0
Петрыкаўскі	90,9	101,4	99,0	65,0	41,1	59,0	89,6	38,8
Тураўскі	100,3	130,9	94,3	77,5	48,9	180,0	93,8	25,5
Хойніцкі	91,4	98,9	59,7	98,1	46,8	65,0	74,6	12,5
Калінкавіцкі	75,5	104,8	72,7	68,8	43,0	42,4	68,0	8,6
Акцябрскі	90,3	107,2	83,8	92,0	51,3	36,3	74,9	3,2
Усяго па БССР	93,7	98,5	47,9	81,3	51,9	54,3	73,4	15,9
Было на 25/V 1940 г.	90,6	95,2	36,0	71,3	44,6	51,8	71,9	43,0

УВАГА: Па Горацкаму раёну — даныя на 25 мая г. г.

СПРАВАЗДАЧНА-ЭКАНАМІЧНЫ АДДЗЕЛ НАРКАМЗЕМА БЕЛАРУСІ.

СОЎГАСЫ БССР ЗАКОНЧЫЛІ СЯЎБУ ЯРАВЫХ КУЛЬТУР

Соўгасы БССР к 1 чэрвеня, на 10 дзён раней мінулага года, выканалі план сяўбы яравых на 102 проц. Пасеяна 27.478 гектараў — на 9.968 гектараў больш чым у мінулым годзе. Пасеўная плошча павялічылася галоўным чынам за кошт арганізацыі 29 новых соўгасаў у заходніх абласцях БССР і за кошт асваення 2.200 гектараў новых зямель у соўгасах усходніх абласцей.

Сяўба сёлета праведзена ў больш сціслыя тэрміны і на больш высокім агратэхнічным узроўні. Амаль на ўсёй плошчы сяўба зернавых праводзілася радковымі сеялкамі і значная частка—перакрыжаваным спосабам. Сяўба праведзена сартавым насеннем першага і другога класаў. Пад пасевы ў соўгасах усходніх абласцей БССР унесена 6.700 тон мінеральных і 120 тысяч тон мясцовых угнаенняў.

Зараз соўгасы рэспублікі рыхтуюцца да ўборачнай. Праводзіцца рамонт 57 камбайнаў, якія ўбяруць каля 70 проц. усёй плошчы яравых у соўгасах усходніх абласцей. Апрача таго ў соўгасы заходніх абласцей БССР завозіцца 40 грузавых аўтамашын, 20 паўнёвых камбайнаў, 60 новых трактараў, 10 складаных малатарань, 30 жнеярак, 40 касілак і іншыя ўборачныя машыны.

Адначасова падрыхтоўваюцца кадры для соўгасаў заходніх абласцей БССР. На курсах навучаецца 60 камбайнераў і трактарыстаў, 21 шофер і інш.

(БЕЛТА).

Выканалі сезонны план торфаздабычы

Перадавыя брыгады тт. Фішэра Леона і Вальтэра Івана торфарцелі імені VIII з'езда Саветаў, Мінскага раёна, з чэсцю выканалі свае абавязацельствы, датэрмінова закончыўшы сезонны план торфаздабычы.

Па плану кожная брыгада павінна здабыць за 80 рабочых дзён 480 тыс. торфацэглін. Фактычна імі здабыта за 34 дні 483 тыс..

За ўзорную стаханаўскую работу абедзве брыгады прэміраваны. Набліжаюцца да скапчэння сезоннага плана брыгады Вайнмана Адама і Фішэра Івана. Калектыў арцелі абавязаўся выканаць сезоннае заданне ў колькасці 24.500 тон торфу да 11 ліпеня—гадавіны вызвалення Беларусі ад белапалякаў.

А. РУШКО.

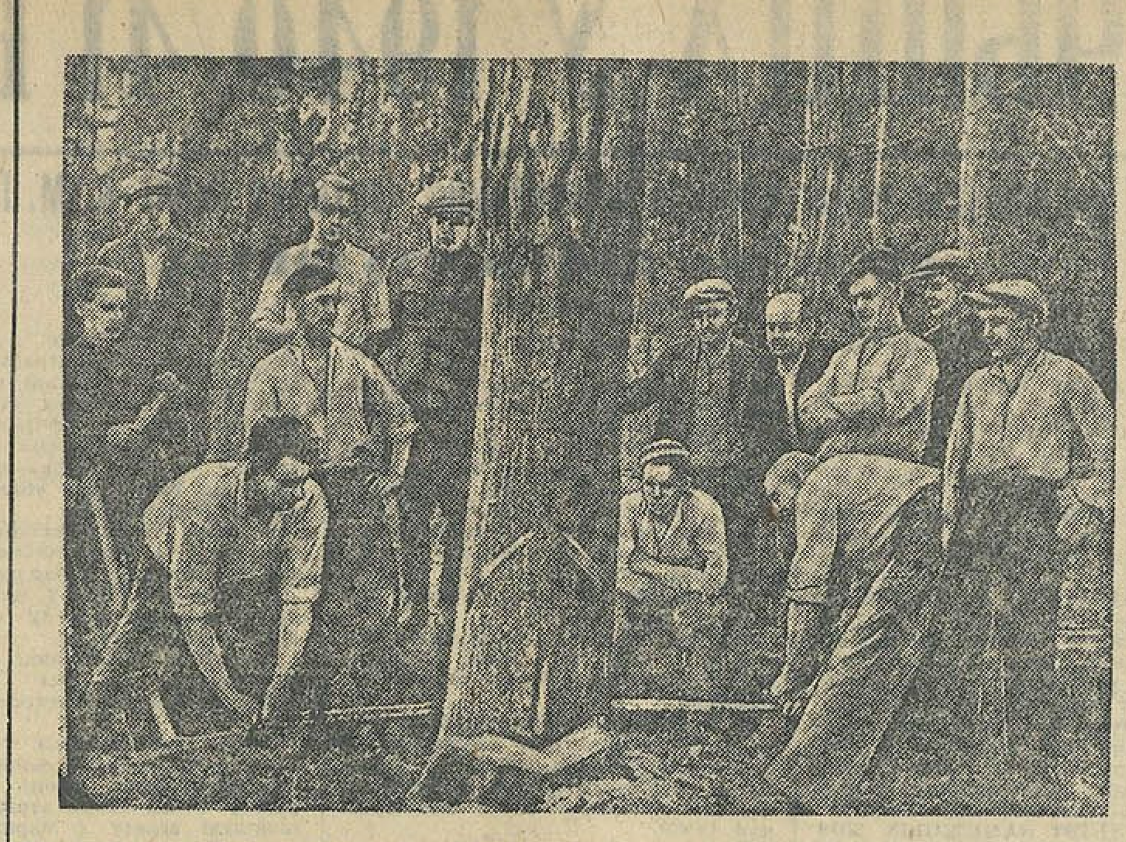

Для перадачы вопыту стаханаўскай работы на лесазагатоўках у Беластоцкую вобласць прыбыла звяно знатнага лесаруба рэспублікі В. А. Гоціна. НА ЗДЫМКУ: тав. Гоцін (злева) паказвае лесарубу Чарнавецкага лесаўчастка І. М. Врублеўскаму прыёмы работы пілой «Краскот». Фото А. Сапіра. (Фотахроніка БЕЛТА).

ТУРАЎСКІ РАЁН НА ВЫСТАЎЦЫ

Такіх экспанентаў нямнога ў павільёнах саюзных рэспублік і толькі адзін прадстаўлен у павільёне Беларускай ССР. Гэта пакуль адзіны з шматлікіх раёнаў БССР, які заваяваў права шырока дэманстрыраваць свае дасягненні на Ўсесаюзным аглядзе перамог сацыялістычнага земляробства.

Стэнд Тураўскага раёна не адзначаецца знешняй прыгожасцю. Але ён прымушае задумацца кожнага, хто прыходзіць на выстаўку вучыцца працаваць па-стаханаўску, па-бальшэвіцку. Ні адзін удумлівы наведвальнік не пройдзе міма яго выдатных паказальнікаў. Арганізаваныя экскурсанты падоўгу спыняюцца ля стэнда, падрабязна распытваюць аб людзях і справах, выказваюць сваё адабрэнне.

12,6 тысячы гектараў ворыўнай і прысядзібнай зямлі, 19,7 тыс. гектараў сенажацяў, 14,7 тыс. гектараў выпасаў і пасбішчаў, 30,5 тыс. гектара балот—вось землі калгасаў Тураўскага раёна. Уздоўж правага берага Прыпяці цягнецца паласа цяжкіх суглінкавых глебаў. Яны складаюць больш палавіны ворыўных угоддзяў раёна. Супясчаныя і пясчаныя глебы пераважаюць у паўднёвай яго частцы. У поймах Прыпяці і яе прытокаў раскінуліся залiўныя лугі. Многа лясных масіваў. Такая глебава-геаграфічная спецыфіка экспанента.

Яшчэ нядаўна Тураўшчына была глухім, закінутым раёнам Палесся. Цемра і невуцтва, галеча і хваробы — такі быў лёс асноўнай масы мясцовага сялянскага насельніцтва. Прыходзілася пераадольваць такія перашкоды, як вада і пяскі, змагацца са стыхійнымі няшчасцямі. Гэта было не пад сілу індывідуальнай гаспадарцы. Але як змяніўся раён за годы сталінскіх пяцігодак! 97 проц. пасеўных плошчаў належыць цяпер 36 калгасам, аб'яднаўшым 4.199 гаспадарак. Каля 52 тыс. гектараў зямлі замацавана навечна за сельскагаспадарчымі арцелямі. 7.750 галоў буйнай рагатай жывёлы, 1.900 свіней, 1820 авечак налічваецца толькі ў грамадзкім статку. 14 клубаў на 4.200 месц, 18 лазняў і сотні іншых пабудоў выраслі ў калгасах за апошнія годы.

Тураўскі раён узяў зернавы і жывёлагадоўчы напрамак. Прыкладна, 63 проц. усіх пасеваў — зернавыя культуры. На кожны гектар пахаці прыходзіцца 2,9 гектара сенажацяў і выпасаў. Калі да гэтага дадаць, што 10 проц. пасеўнай плошчы адведзена пад кармавыя культуры і амаль 20 проц. пад бульбу, то стане зразумела, як многа тут аддаюць увагі жывёлагадоўлі. Ужо ў 1938 годзе ў сярэднім адна калгасная малочна-таварная ферма налічвала 210 галоў буйнай рагатай жывёлы.

Арганізаваныя ў Тураўшчыне дзве МТС ў корані змянілі энергетыку, вытворчыя працэсы сельскай гаспадаркі. Малацьба механізавана на 100 проц., ворыва—на 75 проц., уборка натуральных сенажацяў і сеяных траў праводзіцца на 55 проц. трактарамі і коннымі сенакасілкамі.

На аснове калектывізацыі і механізацыі раён дабіўся вялікіх поспехаў у павышэнні прадукцыйнасці сельскагаспадарчай вытворчасці. Калі ў 1932 годзе ўраджайнасць зернавых складала 6,87 цнт. з гектара, то ў сярэднім за апошнія тры годы — 11,1 цнт. Па азімай пшаніцы і аўсу яна амаль падвоілася, а па бульбе ўзрасла з 61 да 139 цнт.

У Тураўскім раёне ўсё шырэй укараняецца перадавая стаханаўская агратэхніка. У 11 калгасах праведзена поўнае ўнутрыгаспадарчае землеўпарадкаванне і распрацаваны абаснаваныя севазвароты. 12,4 тоны арганічных і мінеральных угнаенняў уносілі калгасы на гектар пахаці ў 1938 годзе супроць 4,9 тоны ў 1932 годзе. Рэзка палепшылася апрацоўка глебы. Планы лушчэння сцэрні, пад'ёму зяблівa, ранняга яго баранавання перавыконваюцца. За апошнія тры годы калгасы сеюць яравыя выключна па зябліву. Апрача азімага жыта, усе зернавыя, лён і бульба засяваюцца толькі сартавым насеннем I і II класаў. Яравізацыя насення, падкормка і баранаванне азімых сталі звычайным прыёмам.

Значныя дасягненні і ў развіцці сацыялістычнай жывёлагадоўлі. К пачатку гэтага года ў раёне было арганізавана 117 жывёлагадоўчых таварных ферм, прычым калгасаў з чатырма фермамі налічвалася 9, з трыма — 27.

Сацыялістычнае спаборніцтва зрабілася тут асноўным метадам работы. У ім удзельнічаюць звыш 100 калгасных брыгад і 400 звенняў. Выхаваўчая работа, умацаванне нізавога кіруючага звяна калгасаў, вылучэнне маладых кадраў — такі сакрэт поспеху, атрыманага партыйнай арганізацыяй Тураўскага раёна. Многа ўвагі аддавалася барацьбе з цякучасцю кадраў, у прыватнасці старшынь калгасаў. 21 старшыня працуе звыш двух год і толькі 8 маюць стаж да 1 года. Пераважаючая большасць кіраўнікоў калгасаў—члены і кандыдаты партыі.

Тураўшчына вылучыла ў якасці ўдзельнікаў Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі 1940 года ў многа раз больш перадавікоў, чым у мінулым годзе. Сярод людзей, узначаліўшых рух за новы ўздым сацыялістычнай сельскай гаспадаркі, мы бачым сакратара райкома КП(б)Б тав. Дворкіна, старшыню райвыканкома тав. Напраева, старшага аграномa райземаддзела тав. Паўловіча, былога загадчыка райземаддзела тав. Грапчанка. Яны паказалі прыклад таго, як трэба аператыўна, сапраўды па-бальшэвіцку кіраваць калгасамі і выхоўваць людзей.

В. ФРЫД.

МАСКВА. (Спец. кар. «Звязды»).

ВАЙНА Ў ЗАХОДНЯЙ ЕЎРОПЕ

ДЗЁННІК ВАЕННЫХ ДЗЕЯННЯЎ НА 1 ЧЭРВЕНЯ

Ваенныя дзеянні ў Паўночнай Францыі на працягу 31 мая адбываліся галоўным чынам у раёне Дзюнкерка, дзе разгарнуліся цяжкія ар'ергардныя баі. Намаганні саюзнікаў у сучасны момант накіраваны к таму, каб прыкрыць адступленне англа-французскіх войск праз Дзюнкерк.

Дзюнкерк разам з акружаючымі яго гарадамі—Берг, Бурбур і Гравелін—утварае затапляемы раён, цяжка даступны для наступаючай арміі. Гэта аблягчае становішча адступаючых часцей саюзнікаў. Аднак зусім адкрытая мясцовасць і адсутнасць усякіх прыродных прыкрыццяў для маскіроўкі войск у раёне баёў спрыяюць дзеянням германскай авіяцыі, якая бесперапынна бамбардыруе адступаючыя калоны саюзнікаў.

Камандаванне саюзнікаў кінула для прыкрыцця адыходу англійскай экспедыцыйнай арміі і французскіх часцей лепшыя войскі. Яны абараняюць раён шырынёй у 45 кілометраў у паласе паміж Дзюнкеркам і Ньюпортам.

Галоўнай арэнай баёў з'яўляецца фронт Фюрн—Берг, дзе германскія часці, наступаючыя з усхода на захад, спрабуюць прарвацца праз лінію абароны дзюнкеркскага ўмацаванага раёна. Адначасова германскія войскі наступаюць на Дзюнкерк з поўдня.

Горад Дзюнкерк падвяргаецца германскай авіяцыяй моцнай бамбардыроўцы і абстрэльваецца дальнабойнай германскай артылерыяй. Ваенна-марскія сілы саюзнікаў абстрэльваюць з Дзюнкеркскага порта германскія часці. Снабжэнне часцей саюзнікаў у раёне Дзюнкерка ажыццяўляецца з дапамогай авіяцыі. Саюзнікам удалося эвакуіраваць некаторую частку англійскай экспедыцыйнай арміі.

Вялікія намаганні саюзнага камандавання накіраваны зараз на ўмацаванне абарончых пазіцый па рэках Сома і Эн. З гэтай мэтай французская армія прадпрыняла рад вылазак, каб ачысціць левы бераг Сомы ад германскіх часцей. У раёне Ам'ена французы спрабавалі адбіць у немцаў прадмесныя ўмацаванні, якія могуць быць скарыстаны немцамі для наладжання пераправы праз раку Сома. Самая вялікая вылазка французскіх войск была прадпрынята 31 мая ў раёне Абвіля, дзе, па французскіх даных, ім удалося перайсці на правы бераг Сомы і заняць подступы к гораду Абвіль. Дзеянні войск саюзнікаў у гэтым раёне затруднены, паколькі Абвіль, заняты немцамі, знаходзіцца на ўзвышшы, якое пануе над навакольнай мясцовасцю.

Саюзнае камандаванне імкнецца стабілізаваць становішча ваюючых бакоў на ўчастку Сома—Эн і перайсці да пазіцыйнай вайны.

У раёне Нарвіка войскі саюзнікаў трымаюць горад у сваіх руках і атакуюць германскія часці на поўнач ад Фауске. Германскія войскі прасоўваюцца на поўнач ад Транхейма для таго, каб дапамагчы сваім часцям у раёне Нарвіка.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ ЭВАКУАЦЫІ АНГЛІЙСКІХ ВОЙСК З ФЛАНДРЫІ

ЛОНДАН, 1 чэрвеня. (ТАСС). Англійскі друк удзяляе многа месца падрабязнасцям эвакуацыі англійскіх войск з Фландрыі. Карэспандэнт «Ньюс кронікл» піша, што прыбыўшыя ў паўднёвыя парты Англіі салдаты англійскай экспедыцыйнай арміі цярпелі сур'ёзныя выпрабаванні. У многіх з іх перавязаны рукі, ногі, галовы. Некаторыя апрануты толькі ў коўдры, частка без абутку, у многіх прастрэлены шлёмы.

«Рэдкая мінута праходзіла, каб германскія бамбардыроўшчыкі не паяўляліся над нашымі галовамі, — расказвае салдат.— Нам прыйшлося разуцца і з ружжамі, закручанымі ў гімнасцёркі, уплаў дабірацца да караблёў. У той час як мы плылі, а нас было тысячы, германскія самалёты скідвалі бомбы і абстрэльвалі нас з кулямётаў. На караблях было так цесна, што мы не маглі нават прылегчы, а прымушаны былі стаяць ушчыльную адзін да аднаго. Многія з нас стоячы спалі».

Аналізіруючы прычыны капітуляцыі бельгійцаў, дыпламатычны аглядальнік газеты «Ньюс кронікл» Вернон Бартлет піша, што супраціўленне бельгійскай арміі было зломлена з-за недахопу самалётаў. Англійскі ўрад, — прадаўжае Бартлет,— павінен трымаць у рэзерве дастатковую колькасць самалётаў як для абароны Англіі, так і для іншых магчымых або напэўных надзвычайных акалічнасцей.

Газета «Дэйлі геральд» піша, што апарацыі англійскай арміі ў Фландрыі праваліліся з-за недахопу самалётаў, танкаў і артылерыі. Некаторыя асобы, указвае газета, якія былі адказнымі за снабжэнне арміі неабходнымі ваеннымі матэрыяламі і зброяй, у тым ліку самалётамі і танкамі, да вайны і ў першыя месяцы вайны паранейшаму займаюць высокія пасады ва ўрадзе.

ЛОНДАН, 1 чэрвеня. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае, што, па некаторых падліках, у Фландрыі асталася ўсяго адна дывізія саюзных войск. У паведамленні ўказваецца, што судны з эвакуіруемымі з Фландрыі праз Дзюнкерк саюзнымі войскамі бесперапынным патокам прадаўжаюць прыбываць у парты паўднёвай Англіі. Сярод высадзіўшыхся ў Англіі саюзных войск знаходзіцца некалькі тысяч французскіх салдат, якія прымалі аж да ўчарашняга дня ўдзел у жорсткіх баях у раёне Іпра. На адным з суднаў прыбыло некалькі сот англійскіх і французскіх артылерыстаў.

ЛОНДАН, 2 чэрвеня. (ТАСС). Як паведамляе «Дэйлі тэлеграф энд Морнінг пост», лік эвакуіраваных з Фландрыі складае 75 працэнтаў, а па вестках «Дэйлі экспрэс»—80 працэнтаў усяго ліку англійскіх салдат, якія знаходзіліся на паўночным усходзе Францыі. Вярнуўшыяся падкрэсліваюць, што германская авіяцыя дзейнічае бесперапынна днём і ноччу. Галоўным сродкам абароны войск, якія эвакуіруюцца, з'яўляецца магутная агнявая заслона зенітнай артылерыі ваенных караблёў, якія размясціліся поўкругам ля гавані. Англійскім і французскім салдатам прыходзіцца, як правіла, дабірацца ўплаў да суднаў, якія стаяць у гавані.

Дацкая газета аб далейшых ваенных планах германскай арміі

КОПЕНГАГЕН, 2 чэрвеня. (ТАСС). Дацкая газета «Палітыкен» апублікавала карэспандэнцыю з Берліна, у якой указвае, што пасля таго, як будзе закончан бой ва Фландрыі, германскія войскі пачнуць, як відаць, наступленне з мэтай акружэння Парыжа.

Адначасова газета піша, што «наступленне супроць паўночнага фланга лініі Мажыно будзе азначаць, як мяркуюць у Берліне, знішчэнне ўсёй Эльзас-Латарынгскай прамысловасці. Калі італьянская армія правядзе адначасова наступленне з поўдня, то ваенная прамысловасць Францыі ў Ліёне і Сент-Эцьене будзе таксама знішчана».

Італьянскі друк аб паражэнні саюзных войск

РЫМ, 1 чэрвеня. (ТАСС). Ваенны аглядальнік газеты «Рэджыме фашыста» ў нумары ад 31 мая піша, што Францыя страціла ў Фландрыі 20 сваіх лепшых дывізій. Яшчэ 20 дывізій неабходны Францыі для абароны лініі Мажыно. Апрача таго, па думцы аглядальніка, Францыі патрэбна мець, па крайняй меры, 25 дывізій для абароны сваёй альпійскай граніцы і сваіх каланіяльных уладанняў у Афрыцы супроць Італіі. Такім чынам, у распараджэнні Вейгана астаецца каля 60 дывізій. Аглядальнік лічыць, што Францыя «не стрымае прадстаячага германскага наступлення».

Газета «Трыбуна» адзначае, што «англійскі ўрад баіцца паслаць да бельгійскіх берагоў вялікія ваенныя караблі. Англічане паслалі ў Дзюнкерк толькі дробныя судны і не адважыліся аказаць акружаным у Дзюнкерку войскам падтрыманне, неабходнае для іх выратавання».

Ваенныя прыгатаванні на Бліжнім Усходзе

Рыхтуючыся да цяперашняй вайны, Англія і Францыя правялі цэлы рад мерапрыемстваў па ўмацаванню сваіх пазіцый на Бліжнім Усходзе. Некалькі год таму назад з мэтай абароны Суэцкага канала была праведзена чыгунка ад пункта Атбара (ля ўпадзення ракі Атбары ў Ніл) да Суакіна—порта на Красным моры. У жніўні 1939 г., г. зн. перад самым пачаткам вайны, Англія пачала будаўніцтва шасейнай дарогі паміж Егіптам і Палесцінай. Гэта дарога скарыстоўваецца цяпер для перакідкі войск, прыбываючых на Бліжні Ўсход.

Англа-французскі блок сканцэнтраваў у арабскіх краінах значныя сілы, якія складаюцца пераважна з каланіяльных войск. Французская армія, стракатая па свайму нацыянальнаму саставу (негрысенегальцы з Афрыкі, мальгашы з Мадагаскара, анаміты з Інда-Кітая і г. д.), размешчана ў розных мясцовасцях Сірыі. Англійскія часці размешчаны ў Егіпце і Палесціне. Яны складаюцца часткова з індусаў, часткова з жыхароў Аўстраліі і Новай Зеландыі.

Выключна выгоднае геаграфічнае становішча бліжнеўсходняга плацдарма дазваляе скарыстаць знаходзячыяся тут сілы ў розных напрамках. Лічаць, што англа-французская армія прадстаўляе сабою экспедыцыйны корпус, прадназначаны да перакідкі на Балканы з мэтай стварэння там фронта супроць Германіі. Магчыма таксама, што арганізатары гэтай арміі натхняліся і антысавецкімі замысламі. На VI Сесіі Вярхоўнага Совета СССР т. Молатаў указаў: «...зараз у Сірыі і наогул на Бліжнім Усходзе ідзе вялікая падазроная вазня са стварэннем англа-французскіх пераважна каланіяльных армій... Мы павінны быць пільнымі ў адносінах спроб скарыстання гэтых каланіяльных і некаланіяльных войск у варожых Савецкаму Саюзу мэтах. Усякія спробы такога роду выклікалі-б з нашага боку адказныя меры супроць агрэсараў, прычым небяспека такой гульні з агнём павінна быць зусім відавочна для варожых СССР дзяржаў і для тых з нашых суседзяў, хто акажацца зброяй гэтай агрэсіўнай палітыкі супроць СССР».

Канцэнтрыруючы войскі на Бліжнім Усходзе, саюзнікі хочуць аказаць даўленне на Італію і прымусіць яе ўстрымацца ад уступлення ў вайну на старане Германіі. Саюзнікі хацелі і большага—выступлення Італіі на сваёй старане. Але магчымасць падобнага кроку з боку Італіі больш чым сумніцельна. Супярэчнасці паміж Італіяй і саюзнікамі так вялікі, у асаблівасці на Бліжнім Усходзе, што цяжка прадставіць, на якіх узаемных уступках або кампенсацыях маглі-б зыйсціся гэтыя праціўнікі.

Некалькі год таму назад італьянскія імперыялісты агласілі праграму стварэння новай імперыі. Гэта імперыя па сваёй магутнасці «не павінна ўступаць старажытнаму Рыму». У выкананне сваёй праграмы італьянскі імперыялізм зрабіў ужо цэлы рад дзеянняў. У 1935—1936 годах Італія захапіла Абісінію, істотным чынам узмацніўшы свае пазіцыі ў басейне Краснага мора, на флангу брытанскіх імперскіх камунікацый праз Суэцкі канал. Цэнтральнае размяшчэнне Абісініі сярод англійскіх калоній у Афрыцы (Кенія, Уганда, Самалі, Судан, Егіпет) умацоўвае тут італьянскія пазіцыі.

Другім актам у гэтым напрамку быў захват Італіяй у красавіку мінулага года Албаніі. Сама Албанія ў эканамічных адносінах не прадстаўляла для Італіі вялікага інтарэса, але албанскі плацдарм можа быць скарыстан для прасоўвання Італіі на Балканы і на Бліжні Ўсход.

У плане падрыхтоўкі Італіі да барацьбы за Бліжні Ўсход былі праведзены і такія мерапрыемствы, як павелічэнне да лета мінулага года ўзброеных сіл у Лівіі (Паўночная Афрыка), узмацненне гарнізонаў на астравах Додэканеза і т. д. Вострaў Лерос ператворан у базу для падводнага і паветранага флота, радыус дзеяння якіх ахватвае ўвесь усходні басейн Міжземнага мора. Такім чынам, бліжнеўсходнія калоніі і поўкалоніі Англіі і Францыі знаходзяцца пад пагрозай з Лівіі і з Додэканеза.

Цікавыя меркаванні, якія былі высунуты ваенным аглядальнікам бельгійскай газеты «Вент'ен с'екль» палкоўнікам Рэкет. «Калі спакойна разглядзець праблему італьянскай палітыкі,—піша Рэкет,—то стане ясным, што меркаванне аб франка-англійскай перамозе было-б для Італіі самым непрыемным. Рымскія імкненні да панавання на Міжземным моры могуць ажыццявіцца толькі за кошт Францыі, Англіі і Турцыі, імкненні-ж гэтыя так вялікі, што немагчыма, каб гэтыя краіны згадзіліся іх задаволіць добравольна».

У апошнія тыдні італьянскі друк зноў і вельмі рэзка падкрэслівае свае прэтэнзіі на панаванне ў Міжземным моры. Італьянскі афіцыёз «Джорнале д'Італіа» прама заявіў, што «настаў момант разглядзець становішча Італіі, Англіі і Францыі ў Міжземным моры». Газета нападае ў асаблівасці на Францыю, абвінавачваючы яе ў тым, што апошняя «заўсёды імкнулася да кантынентальнай і міжземнаморскай гегемоніі. З тыпічнай настойлівасцю Францыя заўсёды дзейнічала супроць натуральных нацыянальных і палітычных інтарэсаў Італіі». У заключэнне газета падкрэслівае «вялікія правы Італіі на Міжземным моры» і заяўляе, што «ў далейшым Рым не будзе цярпець міжземнаморскую сістэму насілля».

Гэта пазіцыя павінна, відавочна, паказаць усяму свету, што ваенны саюз, заключаны Італіяй вясной мінулага года з Германіяй, астаецца ў сіле. Што датычыць саюзнікаў, то зараз яны не спыняюцца і перад прамымі пагрозамі па адрасу Італіі.

Сусветны друк паведамляе аб ліхаманкавай ваеннай актыўнасці ў Міжземным моры і на Балканах, аб прыбыцці новай англа-французскай эскадры ва ўсходнюю частку Міжземнага мора, аб канцэнтрацыі англійскіх ваенных сіл на граніцы Абісініі, аб перагрупіроўцы сухапутных войск Англіі на Бліжнім Усходзе.

«Частка гэтых войск у Сірыі, Трансіярданіі, Палесціне і Паўночным Іраку,— указвала дацкая газета «Палітыкен», — мае сваёй задачай ахову месапатамскіх нафтавых промыслаў і нафтаправодаў. Другая частка войск канцэнтрыруецца ў Егіпце з задачай несці службы на егіпецка-лівійскай і судана-абісінскай граніцах і ля Суэцкага канала... У Егіпце спынены адпускі ў арміі і ў паліцыі. Англійскія марскія афіцэры прыбылі ў Афіны, бо пытанне аб англійскіх гарантыях Грэцыі лічыцца актуальным».

Як паведамляе амерыканская прэса, у Егіпце ў сучасны момант сканцэнтравана 60 тыс. англійскіх салдат. На Додэканезскія астравы прыбыла 55 тыс. італьянскіх войск.

Усё гэта гаворыць аб тым, што Бліжні Ўсход, як і ў перыяд вайны 1914-18 гг., зноў намячаецца ў якасці поля жорсткіх ваенных дзеянняў.

Н. ВАСІЛЬЕЎ.

Адказны рэдактар Т. С. ГАРБУНОЎ.

КУДЫ ПАЙСЦІ ВУЧЫЦЦА У 1940/41 ВУЧЭБНЫМ ГОДЗЕ

Беларускі дзяржаўны універсітэт
абʼяўляе набор студэнтаў
НА 1940/41 ВУЧЭБНЫ ГОД
НА I КУРС НАСТУПНЫХ ФАКУЛЬТЭТАЎ:

Заявы з указаннем факультэта падаюцца на імя рэктара Універсітэта з прыкладаннем падрабязнай аўтабіяграфіі, атэстата аб сканчэнні сярэдняй навучальнай установы (ў арыгінале), трох фотакартак (здымкі без галаўных убораў) з уласнаручным подпісам паступаючага на кожнай з іх, заверанай установай, даведкі аб адносінах да воінскага абавязку (для ваеннаабавязаных). Пашпарт прад'яўляецца асабіста.

Заявы з дакументамі накіроўваць па адрасу: г. Мінск, Універсітэцкі гарадок, Біялагічны корпус, пакой № 101, рэктару Белдзяржуніверсітэта.

РЭКТАРЫЯТ.

Мінскі дзяржаўны педагагічны і настаўніцкі інстытут імені А. М. Горкага
абʼяўляе набор студэнтаў

...поўнай сярэдняй школы па рускай мове і літаратуры; 2) аддзяленне замежных моў (нямецкае) — рыхтуе выкладчыкаў для няпоўнай сярэдняй школы па нямецкай мове.

Тэрмін навучання 2 гады.

У педагагічны інстытут прымаюцца асобы, якія маюць поўную сярэднюю асвету, а ў настаўніцкі — не ніжэй 9 класаў сярэдняй школы. Узрост ад 17 да 35 год у пед-

...сяцігодку) на выдатна ў парадку экстэрната.

Прыём заяў аб залічэнні ў інстытут праводзіцца з 20 чэрвеня па 1 жніўня.

Прыёмныя іспыты — з 1 па 20 жніўня.

Заняткі пачынаюцца з 1 верасня 1940 г.

Паступаючыя ў інстытут падаюць заявы на імя дырэктара з прыкла-

...пендыяй на падставе пастановы СНК СССР ад 10/XI 1937 г. Асобы, якія маюць патрэбу ў жылплошчы, забяспечваюцца інтэрнатам (члены сям'і інтэрнатам не забяспечваюцца).

Адрас інстытута: г. Мінск, вул. Карла Маркса, № 34-а, 2-гі паверх, пакой 10, тэлефон 21-207.

ДЫРЭКЦЫЯ ІНСТЫТУТА.

БЕЛАРУСКІ ІНСТЫТУТ НАРОДНАЙ ГАСПАДАРКІ імені В. В. КУЙБЫШАВА
абʼяўляе НАБОР студэнтаў
НА 1940/41 ВУЧЭБНЫ ГОД.

...прыёмную камісію.

ПРЫЁМ ЗАЯЎ ДА 1 ЖНІЎНЯ.

Уступныя экзамены з 1 па 20 жніўня.

Інстытут па патрабаванню высылае праспект з падрабязным указаннем спецыяльнасцей, дысцыплін па кожнай спецыяльнасці і праграмы ўступных іспытаў.

Адрас інстытута: г. Мінск, Земляробчы зав. дом № 6, Універсітэцкі гарадок, Інстытут народнай гаспадаркі імені В. В. Куйбышава.

ДЫРЭКЦЫЯ.

Завочнае аддзяленне Белдзяржуніверсітэта
абʼяўляе прыём
студэнтаў-завочнікаў

НА ФАКУЛЬТЭТЫ ЎНІВЕРСІТЭТА:

фізіка-матэматычны, біялагічны і геаграфічны.

На завочнае аддзяленне прымаюцца грамадзяне Саюза ССР абодвух полаў (узрост неабмежаваны), якія маюць закончаную сярэднюю асвету (дзесяцігодка, педвучылішча, рабфак, сярэднія школы для дарослых і іншыя навучальныя ўстановы, даючыя веды ў аб'ёме праграм дзесяцігодкі).

Паступаючыя павінны здаваць уступныя экзамены ў аб'ёме праграм дзесяцігодкі па наступных прадметах: беларускай мове (пісьмовыя і вусныя), рускай мове (пісьмовыя і вусныя), гісторыі народаў СССР і Канстытуцыі СССР, матэматыцы (пісьмовыя і вусныя), фізіцы, хіміі, па адной з замежных моў (нямецкай, французскай або англійскай) па выбару паступаючага.

Паступаючыя на біялагічны факультэт дадаткова здаюць экзамен па прыродазнаўству.

Паступаючыя на геаграфічны факультэт дадаткова здаюць экзамен па геаграфіі.

Скончыўшыя сярэднюю школу (дзесяцігодку) і маючыя атэстат выдатніка прымаюцца без прыёмных іспытаў.

Асобы з вышэйшай асветай ад уступных экзаменаў вызваляюцца.

Асобы з нязакончанай вышэйшай асветай здаюць прыёмныя іспыты на агульных падставах.

Заявы падаваць на імя рэктара Белдзяржуніверсітэта з прыкладаннем наступных дакументаў: атэстат аб сканчэнні сярэдняй навучальнай установы (ў арыгінале), падрабязнай аўтабіяграфіі і трох фотакартак.

ЗАЯВЫ З ДАКУМЕНТАМІ БУДУЦЬ ПРЫМАЦЦА ДА 1 ЛІПЕНЯ 1940 г.

Аб часе прыёмных іспытаў і 10-дзённых уводных занятках будзе паведамлен кожны паступаючы асабіста.

За рознымі даведкамі звяртацца па адрасу: г. Мінск: Універсітэцкі гарадок, завочнае аддзяленне БДУ, фізіка-матэматычны корпус.

РЭКТАРЫЯТ.

Мінскі дзяржаўны педагагічны (настаўніцкі) інстытут імені А. М. Горкага
абʼяўляе прыём студэнтаў
на 1 курс завочнага аддзялення

НА 1940/41 ВУЧЭБНЫ ГОД НА НАСТУПНЫЯ ФАКУЛЬТЭТЫ:

1) **факультэт мовы і літаратуры** (беларускае і рускае аддзяленні), які рыхтуе выкладчыкаў па беларускай і рускай мовах і літаратуры для сярэдняй школы, педвучылішч і тэхнікумаў;

2) **гістарычны факультэт**, які рыхтуе выкладчыкаў па гісторыі для сярэдняй школы, педвучылішч і тэхнікумаў;

3) **факультэт замежных моў** (нямецкае аддзяленне), які рыхтуе выкладчыкаў нямецкай мовы для сярэдняй школы, педвучылішч і тэхнікумаў.

Тэрмін навучання на гэтых факультэтах 4 годы.

НАСТАЎНІЦКІ ІНСТЫТУТ праводзіць прыём на аддзяленне рускай мовы і літаратуры, якое рыхтуе выкладчыкаў няпоўна-сярэдняй школы па рускай мове і літаратуры. Тэрмін навучання — 2 годы.

У педагагічны інстытут прымаюцца асобы, у якіх поўная сярэдняя асвета, а ў настаўніцкі — з ведамі не ніжэй 9 класаў сярэдняй школы.

Паступаючыя на завочнае аддзяленне падвяргаюцца ўступным экзаменам па наступных прадметах:

а) у педінстытут — па рускай мове (пісьмовы твор, граматыка і літаратура), беларускай мове (пісьмовы твор, граматыка і літаратура), гісторыі народаў СССР і Канстытуцыі СССР, матэматыцы, фізіцы, хіміі і па адной з замежных моў (нямецкай, англійскай або французскай), па выбару паступаючага. Паступаючыя на гістарычны факультэт і факультэт мовы і літаратуры дадаткова здаюць іспыты па геаграфіі;

б) у настаўніцкі інстытут — па рускай мове (пісьмовы твор, граматыка і літаратура), беларускай мове (пісьмовы твор, граматыка і літаратура), гісторыі народаў СССР і Канстытуцыі СССР. Паступаючыя на аддзяленне замежных моў дадаткова здаюць іспыты па замежнай мове.

Скончыўшыя сярэднюю школу (дзесяцігодку) з атэстатам выдатніка прымаюцца ў інстытут без уступных экзаменаў.

Гэтае права пашыраецца і на скончыўшых сярэднюю школу (дзесяцігодку) на выдатна ў парадку экстэрната.

ПРЫЁМ ЗАЯЎ ПРАВОДЗІЦЦА ДА 25 ЧЭРВЕНЯ 1940 г.

Заявы, паданыя пасля 25 чэрвеня, прымаюцца толькі ад асоб, скончыўшых сярэднюю школу ў 1940 г.

Прыёмныя іспыты праводзяцца з 25 чэрвеня па 10 ліпеня. Залічэнне ў лік студэнтаў завочнага аддзялення з 11 па 15 ліпеня.

Паступаючыя прадстаўляюць наступныя дакументы: а) заяву на імя дырэктара з указаннем факультэта...

Заявы з дакументамі накіроўваць па адрасу: Мінск, вул. Карла Маркса, 34-а, Завочнаму аддзяленню педагагічнага інстытута.

ДЫРЭКЦЫЯ.

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ
ЮРЫДЫЧНЫ ІНСТЫТУТ
абʼяўляе набор студэнтаў

НА 1940/41 ВУЧЭБНЫ ГОД.

ІНСТЫТУТ РЫХТУЕ ВЫСОКАКВАЛІФІКАВАНЫХ ЮРЫСТАЎ для работы ў органах суда, пракуратуры, следства і адвакатуры.

Паступаючыя на першы курс падвяргаюцца ўступным экзаменам у аб'ёме праграм сярэдняй школы па наступных дысцыплінах: руская мова і літаратура, беларуская мова і літаратура, гісторыя народаў СССР і Канстытуцыя СССР, матэматыка, фізіка, хімія, геаграфія і замежная мова (па выбару паступаючага: французская, нямецкая ці англійская).

ТЭРМІН НАВУЧАННЯ 4 ГОДЫ.

Прыём заяў да 1 жніўня. Прыёмныя іспыты з 1 па 20 жніўня.

Пачатак заняткаў 1 верасня.

Да заявы прыкладаюцца наступныя дакументы: падрабязная аўтабіяграфія, атэстат аб закончанай сярэдняй адукацыі (арыгінал), спраўка аб адносінах да ваеннай службы (для ваеннаабавязаных) і 3 фотакарткі (здымкі без галаўных убораў) з уласнаручным подпісам паступаючага на кожнай з іх, заверанымі дзяржустановай.

Усе прынятыя ў інстытут забяспечваюцца стыпендыяй; іншагароднія, апрача сваіх сямей, — інтэрнатам.

ЗАЯВЫ НАКІРОЎВАЦЬ ПА АДРАСУ: **Мінск, Акадэмічная, 4, Юрыдычны інстытут** (трамвайная астаноўка ля Клінічнага гарадка).

Спраўкі даюцца штодня па гэтаму-ж адрасу з 9 да 3 гадзін дня і па тэлефону 25-273.

ДЫРЭКЦЫЯ.

ДЗЯРЖАЎНЫ ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА
інстытут фізічнай культуры БССР
абʼяўляе ПРЫЁМ студэнтаў

НА 1940/41 ВУЧЭБНЫ ГОД.

ІНСТЫТУТ РЫХТУЕ ВЫКЛАДЧЫКАЎ ФІЗІЧНАЙ КУЛЬТУРЫ ВЫШЭЙШАЙ КВАЛІФІКАЦЫІ.

ТЭРМІН НАВУЧАННЯ 4 ГОДЫ.

Прыём ў інстытут праводзіцца на агульных з усімі ВНУ падставах. Апрача таго, паступаючыя павінны мець значок ГПА першай ступені і здаць іспыты па фізічнай падрыхтоўцы па спецыяльнай праграме.

Прынятыя ў інстытут забяспечваюцца стыпендыяй ад 215 да 290 руб. Іншагароднія забяспечваюцца інтэрнатам.

ПРЫЁМ ЗАЯЎ ДА 20 ЖНІЎНЯ 1940 г.

ДЫРЭКЦЫЯ.

МАГІЛЁЎСКАЯ
фельчарска-акушэрская і фармацэўтычная школы
(былы медтэхнікум),

якія рыхтуюць фельчароў, акушэрак і памочнікаў правізораў,

аб'яўляюць асенні набор студэнтаў

НА 1940/41 ВУЧЭБНЫ ГОД

НА НАСТУПНЫЯ АДДЗЯЛЕННІ:

АКУШЭРСКАЕ з трохгадовым курсам навучання,

ФЕЛЬЧАРСКАЕ з трохгадовым курсам навучання

У ФАРМАЦЭЎТЫЧНУЮ ШКОЛУ з трохгадовым курсам навучання.

Заявы прымаюцца ад асоб з асветай не ніжэй як за няпоўную сярэднюю школу.

ПРЫЁМ ЗАЯЎ ПРАВОДЗІЦЦА З 1 ЧЭРВЕНЯ ПА 10 ЖНІЎНЯ.

Да заяў трэба прыкласці наступныя дакументы (абавязкова ў арыгіналах): пасведчанне аб нараджэнні, пасведчанне аб адукацыі, пасведчанне дзяржаўнай лекавай установы аб тым, што паступаючы не мае хвароб, перашкаджаючых паступленню ў фельчарска-акушэрскую і фармацэўтычную школы, дзве фотакарткі з уласнаручным подпісам паступаючага на кожнай з іх, аўтабіяграфію, засведчаную савецкімі або прафсаюзнымі арганізацыямі, усе іншыя дакументы, якія паступаючы пажадае прадставіць, і паштовых марак на 60 кап.

Заявы прымаюцца ад асоб ва ўзросце ад 15 да 35 год.

На іспыты кожны падаўшы заяву будзе выкліканы абвесткай. Без паведамлення падаўшы заяву на іспыты не павінен з'яўляцца.

ІСПЫТЫ АДБУДУЦЦА З 10 ПА 25 ЖНІЎНЯ па матэматыцы, фізіцы, палітграмаце, геаграфіі, беларускай мове і літаратуры, рускай мове і літаратуры за курс няпоўнай сярэдняй школы.

ЗАНЯТКІ ПАЧНУЦЦА З 1 ВЕРАСНЯ 1940 г. ...

Заявы накіроўваць па адрасу: г. Магілёў-на-Дняпры, вул. Карла Маркса д. № 15/28.

ДЫРЭКЦЫЯ.

МІНСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ
будаўнічы тэхнікум
(б. Політэхнікум) сістэмы Наркоммясцпрома БССР

АБʼЯЎЛЯЕ з 15 мая па 1 жніўня НАБОР СТУДЭНТАЎ

НА 1940/41 ВУЧЭБНЫ ГОД.

ТЭХНІКУМ РЫХТУЕ ТЭХНІКАЎ-БУДАЎНІКОЎ ПА СПЕЦЫЯЛЬНАСЦЯХ:
фабрычна-заводскаму і жыллёваму будаўніцтву і па ацяпленню і вентыляцыі.

Паступаючыя павінны прадставіць наступныя дакументы: пасведчанне (арыгінал) аб сканчэнні няпоўнай сярэдняй школы (сямігодкі), аўтабіяграфію, заяву, даведку аб стане здароўя, метрычны выпіс, даведку аб адносінах да вайсковай павіннасці (для ваеннаабавязаных), дзве завераныя фотакарткі і 2 паштовыя маркі на 60 кап. Пашпарт прад'яўляецца асабіста пры яўцы на іспыты.

Іспыты праводзяцца па матэматыцы, фізіцы, рускай і беларускай мовах, геаграфіі, Канстытуцыі СССР і БССР у аб'ёме сямігодкі. Скончыўшыя сямігодку на выдатна ў тэхнікум прымаюцца без іспытаў. На іспыты з'яўляцца толькі па персанальнаму выкліку тэхнікума.

Іспыты пачнуцца з 5 жніўня. Пачатак заняткаў 1 верасня.

Студэнты тэхнікума забяспечваюцца інтэрнатам і стыпендыяй згодна існуючага заканапалажэння.

Мінскі дзяржаўны будаўнічы тэхнікум — адно з самых старых сярэдне-тэхнічных вучэбных устаноў у Беларусі. Тэхнікум існуе 20 год. У тэхнікуме працуе ў якасці настаўнікаў і кансультантаў высокакваліфікаваны інжынерна-педагагічны састаў.

Тэхнікум мае багата-абсталяваную вучэбную базу. У тэхнікуме налічваюцца дзесяткі кабінетаў і лабараторый, абсталяваных навейшымі прыборамі і ўстаноўкамі.

Заявы і дакументы накіроўваць на імя дырэктара тэхнікума па адрасу: Мінск, вул. К. Маркса, 5. (Тэл. 21-685 і 21-381).

ДЫРЭКЦЫЯ.

Смілавіцкі сельскагаспадарчы тэхнікум паляводства
абʼяўляе НАБОР студэнтаў

НА 1940-41 ВУЧЭБНЫ ГОД НА І і ІІІ КУРСЫ.

Тэхнікум рыхтуе спецыялістаў сярэдняй кваліфікацыі — аграномаў-паляводаў.

У тэхнікум прымаюцца асобы ва ўзросце ад 15 да 30 год, скончыўшыя НСШ ці 7 класаў СШ, а на ІІІ курс, скончыўшыя 10 класаў СШ.

Заявы аб залічэнні прымаюцца да 20 жніўня.

Да заявы павінны быць прыкладзены наступныя дакументы: пасведчанне аб адукацыі (абавязкова ў арыгінале), даведка аб стане здароўя ад дзяржаўнай лекавай установы, пасведчанне аб годзе нараджэння, дзве фотакарткі (здымкі без галаўнога ўбору) з уласнаручным подпісам паступаючага, завераныя сельсаветам, дакумент аб адносінах да воінскіх абавязкаў (для ваеннаабавязаных), паштовых марак на 60 кап.

Асобы, скончыўшыя ў 1940 г. НСШ з выдатнымі адзнакамі па матэматыцы, фізіцы, белмове і літаратуры, рускай мове і літаратуры, фізічнай геаграфіі і Канстытуцыі СССР, прымаюцца ў тэхнікум без іспытаў.

Усе астатнія, скончыўшыя НСШ, падвяргаюцца прыёмным іспытам у аб'ёме НСШ па матэматыцы, фізіцы, белмове і літаратуры, рускай мове і літаратуры, фізічнай геаграфіі і Канстытуцыі СССР.

Асобы, скончыўшыя СШ (10 класаў), прымаюцца на ІІІ курс тэхнікума без іспытаў.

Прыёмныя іспыты з 19 па 28 жніўня. Пачатак заняткаў 1 верасня.

Прынятыя ў тэхнікум забяспечваюцца стыпендыяй на агульных падставах, а таксама інтэрнатам і сталовай.

Тэхнікум знаходзіцца ў 34 клм. ад гор. Мінска. Маршрут паездкі: Мінск, а з Мінска аўтобусам да м. Смілавічы.

Заявы з дакументамі падаюцца на імя дырэктара тэхнікума па адрасу: п/а Смілавічы, Мінскай вобласці, Смілавіцкаму с.-г. тэхнікуму паляводства.

Прынятыя ў тэхнікум пры яўцы к пачатку заняткаў павінны мець пры сабе пашпарт.

ДЫРЭКЦЫЯ ТЭХНІКУМА.

Беларускі дзяржаўны універсітэт
абʼяўляе прыём
НА АДНАГАДОВЫЯ КУРСЫ
ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ ВЫКЛАДЧЫКАЎ для 8—10 класаў сярэдняй школы
ПА СПЕЦЫЯЛЬНАСЦІ ФІЗІКА-МАТЭМАТЫКА І ГІСТОРЫЯ.

РЭКТАРЫЯТ.

ПОЛАЦКІ ЛЯСНЫ ТЭХНІКУМ
абʼяўляе АСЕННІ ПРЫЁМ СТУДЭНТАЎ на 1 курс.

ДЫРЭКЦЫЯ.

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ПОЛІТЭХНІЧНЫ ІНСТЫТУТ
абʼяўляе набор студэнтаў
НА 1940/41 ВУЧЭБНЫ ГОД.

АДКРЫТ ПРЫЁМ ЗАЯЎ НА ПЕРШЫ КУРС
ДВУХГАДОВАЙ ШКОЛЫ МЕДСЯСЦЁР
ПРЫ ІНСТЫТУЦЕ АМД

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Мінск, Савецкая, 49. Тэлефоны ...
Уп. Галоўлітбела № Г—1465. Мінск, друкарня «Звязды», Савецкая, 49.